

Izhaja ob 4. jutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/L
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Opravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri pošt. čk. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha čisto 78.180
Wien, Nr. 105.247

Liuba Davidović novi mandatar krone

Po izjavljenju Uzunovičeve misije naj Davidović sestavi širo-
ko delovno vladu. — Njegovi izgledi pa so minimalni.

Beograd, 21. decembra, p. G. Uzun-
ovič je danes dopoldne vrnil kralju man-
dat za sestavo vlade.

Popoldne ob 4. je bil pozvan v dvor
predsednik skupščine g. Trifković, ki
je ostal v avdijenci pol ure. Predsednik
Trifković je kralju nasvetoval, naj po-
veri mandat g. Liubi Davidoviću.

Takoj potem je bil pozvan na dvor
Liuba Davidović, ki je ostal pri kralju
od 5. do 6. Kralj mu je poveril mandat
za sestavo široke koalicijske ali kon-
centracijske delovne vlade.

Po avdijenci je izjavil Davidović no-
vinarjem: »Dobil sem od krone mandat
za sestavo široke koalicijske ali kon-
centracijske delovne vlade. Kakršnega
je imel tudi g. Uzunovič. Novinarji so
ga potem vprašali, ali bo še nočjo ve-
del, ali bo mogel izvesti svoj mandat
ali ne in ali ga bo še nočjo vrnil. Gos-
pod Davidović je odgovoril: »Tega ne
morem vedeti, kar tako v pol uri. Vse-
kakor bom hitreje postopal, kakor gos-
pod Uzunovič.«

Novinarji: »Kako to, da ste dobili mandat Vi in ne g. Pavle Radić, ko je vendar ta gospod zastopnik stranke, ki je močnejša nego demo-
kratska?« Davidović: »Dobil sem man-
dat kot šef Demokratske zajednice, ki
steje 50 poslancev, dočim jih ima gos-
pod Radić le 49.« Novinarji: »Ali ste
optimist, gospod predsednik?« David-
ović: »Nisem optimist, ker vem, s kom
bom imel opraviti.«

Liuba Davidović se je nato podal v
svoj klub, kjer je imel kratko posveto-
vanje s svojimi pristaši.

Kmalu potem je začel g. Davidović
razgovore s predstavniki parlamentar-
nih skupin. Najprej je poiskal predstavi-
nika radikalnega kluba Ilijo Mihajlovi-
ča, s katerim se je razgovarjal le pet
minut. Po tem sestanku je izjavil Mi-
hajlovič novinarjem: »Gospod David-
ović mi je sporočil, da mu je kralj po-
veril mandat in me povabil k pogajanj-
em za vstop v vladu. Odgovoril sem
g. Davidoviću, da se moram v tem po-
gledu posvetovati s svojim klubom, ki
bo določil osebo, ki se bo z njim po-
gajala. Zapršil sem g. Davidoviča, naj
počaka do jutri.« Ni dvoma, da bo od-
govor radikalov v stvari negativen.

Radikali o Davidovičevem mandatu

Odklanjajo sodelovanje v Davidovičevi vladi ter pričakujejo,
da pride na vrsto Marko Trifković. — Razne politične kombi-
nacije. — Radić jo je naglo odkuril v Beograd.

Beograd, 21. decembra, p. Po svojem
sestanku s Davidovičem je Ilija Mihaj-
lovič sklical radikalni klub za jutri ob
10. dopoldne, da mu predloži vabilo
mandatarja krone za sodelovanje v ši-
roki koalicijski delovni vladi. Ni nobe-
nega dvoma, da bodo radikali to sode-
lovanje odklonili. Na kakšen način se
bo to zgodilo, se ni prav razvidno, vse-
kakor ne na tako drastičen, kakršnega
je eden izmed njih v šali danes zvečer
si izmislil, češ zahtevali bomo minist-
rsko predsedstvo in 19 portfeljev od 17.
Radikali pričakujejo, da bo moral g.
Davidović že jutri popoldne vrniti man-
dat ter računajo, da bo potem mandat
poverjen Marku Trifkoviću, ki naj bi
poskusil, kar nista mogla izvesti Uzu-
novič in Davidović, a bi po mnenju ra-
dikalov bil tudi predestiniran, da dobi
volilno vladu. Ta optimizem radikalnih
krogov pa po mnenju mnogih politikov
ni povsem utemeljen. Radikalna stran-
ka se je pri konzultacijah principijel-
no postavila proti volilni soluciji, ka-
tero sta zastopala le Pribečević in z
malo rezervno Davidović. Po parlamen-
tarnem običaju bi torej ona ne prišla za
vodstvo volilne vlade v prvi vrsti v
postav. Dejstvo je tudi, da se očitno
pred oblastnimi volitvami nikakor ne
želi razpusta Narodne skupščine. Na
drugi strani je res, da so kombinacije
za delovno vladu prilično izčrpane in ni

Nato je pozval Davidović Pavla Ra-
dića. Tudi ta razgovor je trajal le ne-
kaj minut. Pavle Radić je izjavil, da se
v načelu strinja za sodelovanje v vlad-
i, ki bi jo morda sestavil g. David-
ović. Enako kratek je bil Davidovičev
razgovor z dr. Korošcem. Po sestanku
je izjavil dr. Korošec novinarjem: »Gos-
pod Davidović me je obvestil o svo-
jem mandatu za sestavo široke koalici-
jske ali koncentracijske vlade. Izjavil
mi je, da želi našega sodelovanja. Od-
govoril sem g. Davidoviću, da ima naš
klub mnogo zaupanja v njegovo osebo
in da z naše strani ne bo ovir.«

Končno je konferiral g. Davidović z
Markom Trifkovićem. Zvečer je David-
ović mnogo razpravljal s svojimi pri-
jatelji, zlasti pa z dr. Spahom in dr.
Marinkovićem.

Demokratska zajednica je zadovoljna
z mandatom Davidoviću, ker vidi v
tem moralno zadoščenje. Prijatelji gos-
poda Davidoviča pa se ne varajo v
tem, da so izgledi Davidovičeve misije
minimalni.

Davidović je ob 20.30 s svojimi pri-
jatelji zapustil skupščino. Novinarjem
je izjavil, da bo vse gladko šlo. Jutri začne
glavna pogajanja. Najprej bo govoril z
radikali. Na vprašanje novinarjev, kako
to, da ni še stopil v stike s Svetozar-
jem Pribečevićem, je odgovoril David-
ović, da ga ni prezrl. Iskal je pač gos-
poda Pribečevića, ni ga pa našel. Tre-
ba je počakati do jutri, ko se začne
glavna stvar. Za nočjo ni več pričako-
vati važnejših dogodkov.

Oficijelni komuniké

Beograd, 21. decembra, p. Iz kabineta
predsednika ministrskega sveta je izšel no-
cni tale komuniké:

»Ni. Vel. kraj je vzel na znanje, da mu
g. Uzunovič vrača mandat za sestavo nove
vlade. Zato je povabil predsednika Narod-
ne skupščine, naj mu pove svoje mnenje,
kako naj bi se vladna kriza nadalje razvila.
Gospod Trifković je zaprosil kralja, naj na-
pravi poskus z Liubo Davidovićem. Po ne-
govem predlogu je kralj pozval Liuba Da-
vidoviča za sestavo koncentracijske vlade ali
široke koalicijske delovne vlade. G. David-
ović je sprejel to mislo.«

Nov debacle dr. Koroščeve politike

Obupano priznanje popolnega neuspeha akcije SLS za vstop v
vlado. — Slepomišenje s klerikalizmom in avtonomizmom. —

Pretnja z abstinenco, ki jo je pa dr. Korošec že preklical.

Beograd, 21. decembra, p. Poskus g. Uzu-
noviča sestaviti vladu se je po 15 dnevnem
eksperimentiranju ponesrečil. Danes dopol-
dne je Uzunovič poročal kralju o težkočah,
ki se mu stavijo na potu. Nato je ob 11.
po redu klical k sebi gg. Davidoviča, Pavla
Radića, dr. Korošca in dr. Spaha. Od David-
oviča in Spaha je zahteval omiljenje po-
gojev Demokratske zajednice, od Korošca
slovesen preklic avtonomističnega progra-
ma SLS, od Pavla Radića garancije glede
nadaljnega postopanja HSS in njegovega
voditelja. Konferenca so se končale brez
rezultata. Po kratki konferenci s svojimi
prijatelji se je g. Uzunovič ob 12.30 podal v
dvor, ter je v avdijenci, ki je trajala tri
četrt ure vrnil vladarju mandat.

Mnogo pozornosti je vzbudilo, da se je
g. Uzunovič danes popolnoma razšel z dr.
Korošcem. Očitno ne samo iz lastne volje
je g. Uzunovič konsekvntno vztrajal pri
zahtevi, da mora SLS, ako hoče sodelovati
v vladi javno likvidirati svoj avtonomistič-
no-separatistični program. Kot najboljšo for-
mo za to likvidacijo je označil g. Uzunovič
ono, katere so se poslužili radičevci l. 1925,
ko so slovesno priznali Vidovdanskou ustavo
ter narodno in državno edinstvo. Zaman
je dr. Korošec razlagal g. Uzunoviču, da je
avtonomistični program SLS itak le še na
papirju in dejansko že davno obsoleten,
mandatar krone je insistiral na tem, da SLS
tudi javno pove, ne samo v beograjskih
konferencah sobah, temveč tudi ljudstvu
doma in vseh javnosti države. »Od te zahte-
ve ne morem in ne morem nihče odstopiti,
kdor sestavlja vladu« so bile zadnje besede
g. Uzunoviča.

Silno razburjen je dr. Korošec zapustil
sobo ter se je napram novinarjem jako ne-
povoljno izrazil o g. Uzunoviču. Pozneje je
izdal poseben komuniké, kateremu se po-
zna, da je napisan v prenatrženosti prvega
razočaranja in katerega vidne osti niso to-
liko naperjene proti osebi g. Uzunoviča...

Dr. Korošecv komuniké se glasi:
»Mi Slovenci se zopet enkrat vračamo iz
Beograda razočarani. V sedanjih vladnih kri-
zi so od nas zahtevali, kar se ni zahtevalo
še od nobene stranke; namreč naj se odre-
dimo bistvenim točkam našega programa.
Ta je nasilje, ki je doslej brez primere. Mi
moramo misliti, kakor misli večina, sicer

smo izključeni iz skupnosti. Od nas zahte-
vajo, naj se odrečemo klerikalizmu, kakor
je rekel Radić, in nadalje naj opustimo av-
tonomizem, kakor to zahtevata Uzunovič
in Radić. Najslabše in obenem smešno pri
vseh stvari je, da nihče ne ve! In v čem ob-
soja naš klerikalizem in naš avtonomizem.
Mi sploh nismo klerikalci, ampak popoli-
noma politična stranka z najboljšim napre-
dom socialnim in gospodarskim programom!
Mi nismo odvisni ne od Rima, in ne od epi-
skopata, ampak le od organizirane svobod-
ne volje slovenskega naroda! In kaj pome-
nja naš avtonomizem? To je le želja vse-
ga našega slovenskega naroda, da se mo-
re v široki samoupravi razvijati njegova
kultura in njegovo gospodarstvo, da more
razvijati svoj jezik, svoj napredek in svojo
prosveto! To je okvir, v katerem ima slo-
venski narod edino svojo bodočnost. To ni
robno državno-politično vprašanje, to ni
vprašanje rušenja ali oslajenja države,
ampak vprašanje dejanske demokracije, ki
priznava vsakemu narodu svoboden razvoj
in življenje. Tudi radikali so za revizijo
ustave, ako se za to pokaže potreba. Isto
velja za demokrate. Bosanski-hercegovski
muslimani so avtonomisti. Vsi lahko se-
stavljajo v naši državi vlade, le slovenski
narod ne in stranka ne, ki predstavlja nje-
govo ogromno večino! Le mi moramo opu-
stiti temeljne točke našega programa in
se tako ponižati, kakor zahtevajo danes od
nas, da se ponižamo. Isto zahtevajo od nas,
kakor lani od vodje hrvatskega naroda, ki
se je moral ponižati. Mi priznavamo dr-
žavo in državno edinstvo, priznavamo ust-
vo in sploh priznavamo vse, kar je dol-
nosti dobrega državljanja, da priznava. In
vendar ne smemo z lastno glavo misliti in
imeti svojega lastnega mišljenja, kako naj
bi se idealno uredila naša država. Od nas
zahtevajo, naj se odrečemo prepričanju, ki
ga ima ves naš narod. Ne vemo, kakšno
nasilje bi moglo biti še večje od tega, ki
se nad nami izvaja. Sli bomo torej domov,
da povemo svojemu narodu, kakšno nasilje
se nad nami izvaja, nad nami, zakoniti
zastopniki njegove volje. Kakor vedno do-
slej naj tudi tu pove slovenski narod svo-
jo zadnjo besedo.«

Vaš dopisnik je prosil dr. Korošca, za po-
jasnilo, ali namerava njegova stranka po tej
izjavi zapustiti parlament. Dr. Korošec je
odgovoril, da njegovi poslanci tega ne mi-
slijo storiti. Sedaj zapuščajo Beograd in se
vrnejo šele po končanih oblastnih volitvah
t. j. po 23. januarju.

Nečuvno radičevsko nasilje

Pred svojim odhodom iz vlade je radičevski minister trgovine
Krajač na pritisk slovenskega radičevca Pucija razpusil še ne
obstoječo ljubljansko Zbornico za trgovino, obrt in industrijo.

Beograd, 21. decembra, p. Minister
trgovine v demisiji dr. Krajač je danes
podpisal rešenje, s katerim se razpušča
še ne sklicana Zbornica za trgovino,
obrt in industrijo v Ljubljani. — Tako
je tik pred njihovo odstranitvijo iz vlad-
e radičevcem uspelo pokazati, kaj
znajo in kako znajo skrbeti za gos-
podarski napredek Slovenije. Za ta akt
najodurnejšega partizanškega nasilja
nosijo poleg njih polno odgovornost
tudi klerikalci, ki so kot posledni avto-
nomisti s svoje strani storili vse, da se
razruši avtonomija zastopstva sloven-
ske privrede. Ministrstvo trgovine in
industrije pa je pokazalo, koliko zna-
ceniti voljo in veljavo celokupnega or-
ganiziranega gospodarskega sveta Slo-
venije, ki si je po sklepu in naporu
svojih strokovnih organizacij, Zveze
industrijcev, trgovskih gremijev in
obrotnih zvez, pri septembrskih vo-
litvah izvolil zbornico svojega za-
upanja.

O predzgodovini nečuvnega nasil-
stva nad ljubljansko zbornico je treba
zabeležiti sledeče:

Vsled klerikalnih in radičevskih intrig
si je minister Krajač, akoravno po za-
konu za to nima nobene pravice, pri-
svojil pravo odločite o pravilnosti
zborničnih volitev. Poklical je vse vo-
lilne akte v Beograd ter jih izročil v
pregled in presojo posebni komisiji svo-
jih zaupnikov. Ta komisija, dobro se
zavedajoč, kaj se od nje želi, je več
tednov študirala volilne akte ter kleri-
kalno pritožbo proti pravilnosti volit-
ev, a je končno prišla do soglasnega
mnenja, da ni povoda razveljaviti vo-
litve.

Medtem je bil minister poljedelstva
Pucelj na poslu, da z vsemi sredstvi
prepreči oživitvorenje Zbornice. Na
njegov pritisk je Radićev klub sklenil,
da mora minister Krajač onemogočiti
delovanje ljubljanske zbornice. Minister
trgovine je bil v zadregi. Proti soglas-
nemu mišljenju svoje lastne komisije ni
mogel volitev razveljaviti. Iskala se je
druga forma in pojavil se je predlog,
da se zbornica — razpusti. Pravniki v
ministrstvu so opozorili ministra, da
bi bila taka odredba že iz formalno-
pravnih razlogov nemogoča. Nova
ljubljanska zbornica namreč še sploh
ne eksistira, ker se še ni konstituirala.
Eksistirajo le njeni izvoljeni člani, ki
jih naravno ni mogoče »razpustiti«.

Pravniki so svarili ministra, naj ne
ukrene nezakonitosti, ker se bo le kom-
promitiral: Državni svet bi moral tako
odredbo kasirati. Ti argumenti so oči-
vidno delovali na ministra, ki je sistiral
že odrejeni razpusit Zbornice.

Medtem je vlada demisionirala in
vedno jasnejše je postajalo, da radi-
čevci ne prihajajo več v postev. Mini-
ster Pucelj je začel znova z vso silo
pritiskati na dr. Krajača in ga je konč-
no pregovoril, da je nahajajoč se v
ostavki izvršil očitno nezakonitost ter
podpisal razpusit Zbornice.

V beograjskih gospodarskih krogih
brez razlike strank se ta korak ozna-
čuje kot pristo nasilstvo ter ostro ob-
soja. Smatra se kot samoobsebi umev-
no, da bo Državni svet na pritožbo
volitev razveljavil ministrov ukrep. V
vodilnih privrednih krogih se povdaja,
da bodo beograjske gospodarske orga-
nizacije brezdvomno solidarne s slo-
venskimi strokovnimi združenji, proti
katerim je ta nečuvna protizakonitost
naperjena.

Važne spremembe v fran- coski diplomatski službi

Pariz, 21. decembra (p) Predsednik re-
publike Doumergue je podpisal ukaz o ime-
novanjih v diplomatski službi. Za poslanika
v Beogradu je imenovan Henry Cambon.
Dosedanji poslanik v Budapešti je preme-
ščen v Bukarešto. Dumajski poslanik Bea-
marchais je imenovan za političnega ravnatelja
v zunanjem uradu. Na njegovo mesto
pa pride dosedanji poslanik v Atenah Cnam-
brun, za poslanika v Atene pride Clement
Simon.

Bolgarsko posojilo

London, 21. decembra. (lo.) Danes se je
pričela subskripcija bolgarskega posojila
pod okriljem Društva narodov. Posojilo je
izdano v akcijah, ki se glase na funte in
znata 2.400.000 funtov. Anglija je prevzela
od tega posojila 1.750.000 funtov, ki so bili
emitirani po kurzu 92 odst. V Holandski,
v Italiji in Švici bo izdanih 650.000 frankov.
Za 4 in pol milijone dolarjev bo emitirano
tega posojila v Ameriki. Da bo to posojilo
lo perfektno, zahteva Društvo narodov ra-
dikalno reorganizacijo bolgarske Narodne
banke. Dotični zakon mora stopiti v veljavo
po najkasneje do 1. januarja 1927.

Ljubljana, 21. decembra.
Mandat krone so velika čast. Včasih
pa tudi breme, ki pokopava. To je ob-
čutil g. Uzunovič danes, ko se je zrušil
pod nemožnostjo svojih brezbarvnih
kombinacij in prejkone danes uvide-
va, da bi bilo zanj boljše, če bi bil v
ospreje potisnil g. Marka Trifkoviča.

Če pa je bilo breme pretežko že za
g. Uzunoviča, ali ga bo mogel prenesti
mimo šibkejši g. Davidović? Mandati
včasih škodujejo in šibki mandatarji
prav store, da manevrirajo brzo in
spretno, predno jih mandat ubije.

Gospod Davidović ni prav storil, da
mandata po kratkem posvetovanju s
svojimi prijatelji ni takoj vrnil. Radikal-
ni klub je hipoma bil edin in je zasme-
ljivo dal vedeti, da smatra Davidoviče-
vo misijo za neresno. In tako tudi je.
Gospod Davidović pa namesto, da bi
samega sebe zaščitil, se žrtvuje in raz-
govarja s Pavlom Radićem, ki dobro
ve, da ne bo nič, a mu ploska, kakor
v gledališču in z g. Korošcem, ki je
baš te dni doživel pač najstrašnejšo
blaznajo in brco v svoji politični ka-
rieri.

Škoda se nam zdi, da g. Davidović

ni že danes našel g. Pribečevića, ki bi

ga bil gotovo prijateljski opozoril na

pretečo opasnost, da samega sebe po-

stavi v zelo neprijetno svetlobo, ki bo

odprla tudi rane iz leta 1924, katere so

se komaj začele za silo celiti. Gospod

Davidović namesto, da brižno dela na

pozabljenju potoz, s katerimi je razce-
pil demokratsko stranko, je zadnje ted-
ne znova marsikoga razočaral, ki je
že pogrnjal plašč nad nedaleko pre-
teklostjo.

Morda premalo se je dosedaj podčr-
taval značaj mandata, kakršnega je
imel g. Uzunovič in kakršnega je da-
nes dobil g. Davidović. V oficijelnem
komunikéju je znova povdarjeno, da se
glasi ta mandat za sestavo koncentra-
cijske ali široke koalicijske delovne
vlade. To znači z drugimi besedami:
obnovitev dvostranske koalicijske
kaksršana je bila RR se smatra za izklju-
čeno, režim RR je poslan v ropotarni-
co. In s povdarkom »delovna« vlada je
eliminirana tudi fraza o vladi »narod-
nega sporazuma«, fraza, ki je bila plaš
za režim brezdelja. Mandat za »de-
lovno vladu« je najostrejši očitke ne-
davnih preteklosti in izraža odločnost,
da se ne bo več dopuščal švindel z
»vlado sporazuma«. Tej Radičevi ko-
modni terminologiji je napravljen ko-
nec.

Preko tega načelnega pomena pa

kakor rečeno mandat g. Davidoviča ne

sega. Pretekli mandat g. Uzunoviča

je bil »torkov« mandat, kakor so hu-
domušežni rekli, ki trdijo, da v naši
državi v tork in petek načeloma ne

padajo srečne osebnosti odločitve. In zo-
pet je tork, ki je dobil mandat gospod
Davidović. Upajmo, da v lastnem in-
teresu ne počaka z vrnitvijo tega man-
data do prihodnjega torka, kakor je to
delal g. Uzunovič in da ne pokvari še
bolj saj delno ugodnega vtisa, ki ga je
napravil, ko je zadnjič kroni svetoval
volitve.

Davidovičev mandat je dejansko

grožnja, da mu sledi volilna vlada. Pri-
stik na radikalni klub, da omogoči, da
kdo iz njegovih vrst stvori vladu, v
kateri bi g. Marinković mogel prevzeti
portfelj inostranih del. Zdi se pa, da
radikalni klub upa, da more volilni man-
dat pripasti le njemu.

Odločitev prihaja poprej, nego se je

vočbe računalo, pričakuječ kako kilovo

prehodno kombinacijo, ki bi čuvala

prostore do 23. januarja. Le nevtalna

vlada bi mogla volitve še zadržati do

prve seje Narodne skupščine, ki bi se

mogla sklicati eventualno šele po 23.
januarju.

A na steno je nevidna roka usode že

zapisala svoj mene-tek: Mene-tek
delanezmogljnosti skupščine in radikalne-
mu sistemu ter njegovim plemenskim
partnerjem SLS in HSS.

Kako je znal režim RR skr-
beti za dostojanstvo države

Beograd, 21. decembra, p. »Politika«
poroča, da je o incidentu v Zadru, pri
katerem je bila odvzeta službeno po-
šta kurirja našega konzulata, naša vlad-
a odredila preiskavo, ki še traja. For-
malni protest v Rimu pa še ni bil vložen
niti ni bilo zahtevano zadoščenje. Med-
tem pa je italijanski poslanik v Rimu
sporočil znanjem ministrstvu, da je
sam poročal svoji vladi v Rimu o tem
incidentu, da je bilo zadržanemu pre-
fektu odredjeno, naj se oprusti pri na-
šem konzulu v Zadru in da je bil ka-
ribinjer, ki je odvzel kurirju pošto, kaz-
novan s desetim dnevi zapora ter od-
stranjen iz Zadra. »Politika« pristavlja,
da kljub vsemu po vesteh iz Zadra, ki
jih je prejela preko Splita, omenjeni ka-
ribinjer ni bil niti uro v zaporu, niti
ni bil odstranjen iz Zadra.

Fašistovska zračna policija

Rim, 21. decembra. (pr.) Vlada namerava

ustviti z novim letom zračno policijo. Za

izboljšanje fašistovske varnostne službe je

določenih letno 125 milijonov lir.

Zakaj ne gre Stresemann v Italijo

Ker zahteva Nemčija enakopravnost južnotirolskih Nemcev.
Zato je Stresemann odgodil podpis pogodbe. — Kako se tolaži-
jo v Rimu.

Berlin, 21. decembra, d. Spričo vesti, da
se v kratkem podpisje razsodiščna pogo-
da med Italijo in Nemčijo, naglašajo listi,
da je med tema dvema državama še cela
vrsta važnih vprašanj, ki čakajo rešitve,
vsled česar Nemčiji ni mogoče, da bi šla
Italiji tako daleč na roko, kakor to ona
zahteva. Predvsem stopi v ospredju vpraša-
nje Nemcev v Južni Tirolski, dasi je ita-
lijanska vlada zadnje čase opetovano dala
razumeti, da je pripravljena postaviti ta
problem na boljšo podlago. Ako bi se ita-
lijanska vlada res obvezala, da bi nemški
manjšini na Južnem Tirolskem enakopra-
vnost v vsakem pogledu, odpade s tem glavi-
ni pomislek proti sklenitvi nameravane po-
godbe, in odnosi med obema državama
se bodo očitno zboljšali. Tudi bi se s tem
omogočil sestanek z dr. Stresemannom, ki
ga je Mussolini že parkrat predlagal. Za

enkrat pa še ni izgledov, da bi se sporna
vprašanja dala tako hitro in uspešno po-
ravnavati. Ker se namerava dr. Stresemann
odpeljati iz Berlina na dopust že v ponde-
lek, ni pričakovati, da bo Mussolini pri-
stal na vse te nemške pogoje v teh par
dneh. Zato tudi še vedno ni določeno, kdaj
se bo pogodba med Italijo in Nemčijo de-
finitivno podpisala in kje.

Rim, 21. decembra, s. V političnih kro-
gih se govori, da nemška vladna kriza ne
bo imela nobenega vpliva na italijansko-
nemške odnose, kakor so bili ustvarjeni
po zadnjih pogajanjih o prijateljskem pak-
tu. Padec nemške vlade bo za nekaj časa
odgodil podpis te pogodbe, ker ne gre, da
bi dr. Stresemann, ki vodi sedaj samo te-
koče posle v zunanjem ministrtvu s polno
obveznostjo za svojo državo podpisal ta-
ko važen diplomatski akt.

Izdajstvo SLS v Mariboru in Celju

SLS preudicira dvojezičnost Slovenije.

Slučaj dr. Leskovarja in najnovejšega izdajstva SLS v Mariboru se mora presojati z obče nacionalnega, pa tudi s stališča osebne dostojnosti.

Mi v tem poslednjem oziru nečemo v tem članku še vsega povedati, a za dr. Leskovarja je ta dogodek moralen samomor. Mož je vedno trdil, da je naroden in priznati se mora, da smo mu verjeli. Dana mu je bila izredno častna vloga, da je pri občinskih volitvah postal nosilec borbene naše nacionalne liste, ki je prisedla na čisti nacionalni program in se obvezala nanj za bodoče delo. Ni še potekel čas te pogodbe in županovanja dr. Leskovarja, ko je SLS za bori mandat izdala svoj naroden in pljuvni na Leskovarjev prvi pakt. G. Leskovar morda niti sam ne čuti, v kakem strahovitom moralnem položaju je danes. Izjava narodne opozicije je zadela v srce. Reči moramo: za dostojnega človeka, ki drži nekaj na čast narodnjaka in na čast moza, zadela je smrtno.

Hujši pa je preudic, ki je z nesrečnim paktom ustvarjen v obče narodnem oziru. Z uspehom se je trdilo in zmogala je teza naše države, da so Nemci v mariborski oblasti le diaspora, raztreseni deli, katerih ne moremo uvaževati kot celine. S tem jim ni bila odrekana državljanska enakopravnost, niti možnost za kulturno in gospodarsko udejstvovanje. A dolžnosti napram njim niso one, kakor napram kompaktnim narodnim manjšinam. Temu logično se je Nemcem svetovalo, naj sami opustijo nastopanje kot celina in kot politična stranka, temveč naj se, v kolikor jim je sploh še oportuno politično se udeleževati, pojavljajo samo kot poedinci v njim sicer sorodnih političnih skupinah. Klerikalci so bili sedaj dani, da slovesno priznajo obstoj nemško-nacionalne stranke in s tem nemške nacionalne celine v Mariboru in Celju ter v vsej mariborski oblasti. Nemški nacionalci bodo lahko trdili, da ta dogodek dejansko preudicira dvojezičnost mariborske oblasti. Ni še javnosti znana ostala vsebina izdajalskega pakta, ki ga je sklenila SLS z

nemško stranko. Domnevati se mora, da je poleg volilnega kompromisa še kaj več napisanega, poleg tega se še čita med vrstami ter se bo glasilo po vsej Evropi, da je nemška celina po osemletnem porazu zopet vstala in priznana. Za novim paktom je še posebej pakt za občino Maribor in najbrže za vse območje okoli, ki ga je SLS s paktom priznala kot jezikovno mešanega.

Mislimo, da upravičeno rečemo, da je nemška stranka jako poceni dosegla velikanski uspeh, ki bi mogel imeti nedolžne posledice tudi v meddržavnem obravnavanju naših manjšinskih vprašanj. Pakt SLS in G. Leskovarja z Deutsche Partei postane dobrodošel »atout« vseh naših nasprotnikov.

Ali je bilo SLS tega treba? Ali je res en mandat v oblasti, ki ima 64 poslancev toliko važna stvar, da je radi nje bilo treba tako se prostiurati? Ali je bilo treba, da je prvi slovenski župan mariborski kapituliral pred nemškimi nacionalci?

O mariborsko-celjskih radikalih v tej zvezi niti ne govorimo. Ta gospoda ni več v stanju kompromitirati ne sebe, ne narodnega značaja naših mest. Ne moremo pa molče iti preko SLS in župana dr. Leskovarja. Voda SLS v Mariboru pa je sam G. Korošec, ki je obenem še vse SLS. Ali je lakomnost za enim mandatom notranje upravičilo za vodstvo SLS? Ali se vsi pristaši SLS z izdajstvom strinjajo?

Vidimo, da se SLS ne more zanesljivo poveriti nobene nacionalne vloge. Za skledico leče jo proda in izda.

A ni še vseh dni konec. Za izdajstvo, ki ga je zagrešilo vodstvo SLS, je potrebna še ratifikacija mariborsko-celjskih volilcev. Ne govorimo tu o nemških volilcih, ki jim smemo jamčiti, da jih bo najboljši glava bolela, ker so se vmešali v to stvar, opozoriti pa moramo še danes vse volilce v Mariboru in Celju, kakor tudi v vsej mariborski oblasti, da njihovo glasovanje prinese glede narodnega značaja te obsejne dežele dalekosežen preudic.

Odmev Radićevih govorov v Beogradu

Beograd, 21. decembra

Današnja »Politika« objavlja razne izjave beograjskih politikov o nedeljskih govorih St. Radića. Radikalci izjavljajo, da je Radić s temi govori dovršil svojo diskvalifikacijo za vsako resno politično delo in da ga je treba izključiti iz vsake resne politične kombinacije. Eden izmed radikalov izjavlja: »Jaz sem se razveselil davi, ko sem videl, da je zopet opsoval vse po vrsti. To je najbolje. Tako se ga bomo končno vendarle znebili. Ne uvidevamo, da bi se tudi po vsem tem še moglo delati z njim.«

»Politika« se je obrnila za pojasnilo tudi na Mišo Trifunovića, kaj misli o Radićevih izjavah, da se mora tudi na kulturnem polju mnogo izpreobrniti, ker je m. dr. Trifunović napravil iz ministrstva prosvete batnaško centralo. Trifunović je odgovoril: »Prustite to! Nočem na to nič odgovoriti.« Pri tem je razširil roke in zamahnil z očividno namero, da bi označil, da Radić sploh ne zasluži odgovora.

Na Radićeve napade odgovarjajo Davidovičevi, da so njegove dvoumnosti izprepletdali še mali otroci in da so njegove zadnje izjave preotroške v svoji nepreračunljivosti. Po smrti Pašićevih je obdržal Radić isto sablon, treba mu je vsajati samo nove figure. Namesto Pašića je prišel Radić Davidovič in kar se še ne upa izbljuvati na radikale, medse na demokrate. Davidovičev najostreje zavračajo Radićeve očitke neobjektivnosti, dvoličnosti in moralnega oportunitizma, češ vse to velja baš za Radića samega. Davidovičev post. dr. Sečurov, ki je član davčnega odbora, opozarja glede na Radićevo demagogijo z davki, da so ravno radićevci upropastili vse v prid kmetu stavljene davčne predloge. Med drugim so sklenjeni z radikali glasovali proti predlogu, naj se oproste dohodnine lasniki zemljišč do 3 ha, ker 3 ha zemlje kmetijski roditi prav gotovo ne dajejo toliko dohodkov, da bi bila sposobna za plačevanje dohodnine. Radićevski poslanci so tudi pripomogli s svojimi glasovi, da se poveča zemljiški davek in sicer na škodo seljaških interesov. Dr. Sečurov navaja celo vrsto slinih slučajev ter ugotavlja, da od radićevske strani v davčnem odboru sploh ni bilo predlagano ničesar za izboljšanje zakonskega predloga o izenačenju davkov.

V teh okoliščinah ni čudno, da se pri pogajanjih za rešitev krize od vseh strani čuje glas: z Radićem in njegovimi nikdar več.

Politične beležke

Gerent občine Senovo

Dosedanjemu županu občine Senovo G. Skobernemu se je posrečilo doseči pridruženje občine Brezje. Kako je ta stvar šla, iz aktov ni prav videti. Občinski odborniki v Brezju so bili postavljani v zmotu, da bo potem njihov kraj za dobro cesto zvezan s Senovom. V tej nadi pa so bili grdo prevarani, ker se je cesta zgradila le do neke privatne posesti. Položaj Brezja je zelo oddaljen in bi bila občina morala tudi s svoje strani proučiti smoternost in uместnost priključitve. V našem slučaju pa je šla stvar izredno brzo. Občani so se je zavedli in jo prav razumeli šele, ko je bila vsaj formalno ne nekako pravomožna, dasi to ni nesporno, ker ima okrajni zastop gerenta. Vsakako vemo da drugod pametne preureditve občinskih meja v ljubljanski oblasti trajajo leta (n. pr. slučaj izločitve Vavtvasi iz ob-

Jalovi izgovori

Mariborsko izdajstvo SLS je presenetljivo vsa javnost. Tudi klerikalci, kolikor jih je med njimi narodno čutečih. Radi enega mandata je SLS prodala jezikovno enostnost mariborske oblasti. V strasni zadržki je glasilo SLS posvetovali tej stvari zmedem članek, ki le dokazuje, da SLS sama čuti, da brani slabo stvar. Kako jo brani? Pravi, da so demokraciji pri občinskih volitvah v Sošanju in drugi sklenili zvezo. To je prosta laž. SDS ni nikdar in nikjer sklenila nobenega pakta z nemško stranko, katere sploh ne priznava. Niti v Končah niti drugod ni paktirala z njim, ker je tudi ta Nemec smatrala le kot podlaček. SDS je nositelj čistih nacionalnih linij povsod in dosledno. Drugi izgovori in, da so bili baže kaj. Westen Glasar in Guida na listu SDS za trgovsko zbornico. Ta, to je, ordinarna

laž. Za industrijsko sekcijo zbornice je postavila listo »Zveza industrijev«, ki je pač vse prej kakor organizacija SDS. Tudi G. Guida ni bil kot namostnik na koki listu SDS, pač pa ga je mariborski trgovski gremij postavil vanj ne kot zastopnika nemške stranke, temveč kot poednca, ki mu glede lojalnosti nihče ni prigovarjal. Pač pa je žalosna koalicija SLS, HSS in G. Jelencina sklenila za zbornice volitve pakt z Nemci v vsej Sloveniji. V kakšni silski je »Slovenec« z argumenti, se vidi tudi iz tega, da vleče iz starih predalov barona Škavca in Heina Zakaj ne septembarskih dogodkov, kjer je SLS nastopala kot podla izdajalka in demuncijanka? Zakaj ne citira izjave tedanjega vodje SLS, da je Celje za Slovence »fremdes Gebiet«? »Slovenec« pere zamorca, ki pa bo vedno bolj čra, čim bolj se bo trudil z njim.

SLS in »Marburger Zeitung«

Opravičilo za nečuvstvo izdajstvo, ki ga je SLS zagrešila z zaključitvijo volilnega pakta z Nemci za vso mariborsko oblast in posebej v smeri dvojezičnosti Celja in Maribora, išče »Slovenec« v dejstvu, da izhaja v Mariboru v nemškem jeziku »Marburger Zeitung«. Kdor tudi dalje kakor do svojega nosu, bo brzo uvidel, da je velike nacionalne važnosti, da se na ozemlju, kjer je še raztresena nekaj prebivalstva nemške narodnosti, potem v nacionalnem in državnem oziru absolutno korektnega časopisa to prebivalstvo pravilno informira. Klerikalci bi menda želili, da se ta krog čitateljev prepusti nemško-nacionalističnim hujšakom, ne pa da se sistematično približuje našemu obelježju in patriotizmu. V tem oziru si ne pustimo od nikogar dajati ti predpisov, najmanj pa od družbe, ki za pošto madžaronov izdaja madžarsko pisani list s programom zastopanja »ogerskih interesov«. Mirno, a odločno odklaniamo vsak pouk od strani, ki je po narodnih volilnih dvignjena na vodilno mesto na magistratu v Mariboru ustavila naravno in cionalno čiščenje Maribora z vsemi možnimi koncesijami Nemcem, dokler ni končno našo ponosno trobovino, ki je bila leta 1918, zasajena nad Mariborom, vrgla v blato.

Češkoslovaški parlament na božičnih počitnicah

Parlament je spravljen pod streho 21 zakonov. — Bodoče parlamentarno delo. — Samouprava za Slovaško. — Afera z avstrijskim vojnim posojilom.

Praga, 19. decembra.

Predbožično zasedanje parlamenta je bilo končano 18. t. m. V tej prvi polovici jesenskega zasedanja je poslanška zbornica v celoti sprejela 21 zakonov, med njimi v prvi vrsti državni proračun. Med sprejetimi zakoni jih je 10 docela novih, ostali vsebujejo spremembe starih zakonov. Vpliv nove koalicije je viden samo na nekaterih novih zakonih, docim imajo ostali svoj izvor še v stari koaliciji.

Smer nove vladne koalicije bi se lahko uveljavljala šele v drugi polovici parlamentarnega zasedanja. Kdaj se to zasedanje prične, še ni določeno. Najprej pride na dnevni red davčna reforma, obsegajoča tri zakone: reformo direktnih davkov, reformo gospodarstva v samoupravnih korporacijah in stabilizacijo bilance. O tej reformi so že razpravljali v odboru, referenti in ministri so o nji že podali svoje ekspozice in na dan 11. januarja se ima pričeti o nji generalna debata v proračunskem odseku. Z zakonjenjem predloge o bira računajo v februarju ali marcu, toda z veljavnostjo z dne 1. januarja 1927. Pri razpravi o tem zakonu pride gotovo do velikih borb v parlamentu, prav tako tudi pri predlogih o stavbenem gibanju in pri novejši socialnega zavarovanja. Dasi so za socialno zavarovanje glasovali tudi socialisti, vendar z njim tudi delavstvo ni zadovoljno. Zato sega vlada tako brzo po novelaciji, da bi se čim najprej izvršile potrebne izpopolnitve. Nadaljna važna predloga bo reforma uprave, pri čemer gre za radikalno spremembo župnega zakona. Splošno se sodi, da bo parlament razpravo o tej predlogi pospešil z ozirom na zvezo s sporazumom, ki je toliko, kakor že sklenjen s Slovaki, katerim hoče vlada dati neke vrste pokrajinsko administrativno samoupravo po vzorcu samouprave v historičnih zemljah CSR.

Pogajanja s Hlinkovo stranko za nje vstop v vlado, ki trajajo že od začetka meseca novembra, so toliko kakor končana. V glavnih točkah je že dosežen sporazum in pričakovati je, da vstopijo slovaški klerikalci v vlado po parlamentarnih božičnih počitnicah, ki bodo trajale dober mesec.

V zadnjem času neprestano krožijo v javnosti vesti o strmljenju narodnih socialistov, da bi prišli v vlado. Ne more se zanikati, da bi bilo te govore brez podlage, zlasti ako uvažujemo, da je v narodnosocialistični stranki nastal preobrat v njenem političnem mišljenju, kar priča njeno glasovanje za državni proračun. Pravijo, da je povod za ta preokret iskati v strahu pred posledicami skandala afere ravnatelja Salde in njegovih sokrivcev, ki so oskodovali državo za milijone z dovažanjem vojnih posojil iz Avstrije. Za glavnim krivcem Gavhom je bila izdana tirailica. Mož živi sedaj v Švici in ga dosedaj še niso prijeli. Saldovala afera povzroča narodnosocialistični stranki nemale neprelihe, a je voda na inlin poslanca Střibnega, ki se pripravila na ofenzivo proti strankinemu vodstvu. V to svrhu je Střibny pravkar izdal izdajati tednik »Pondelni Listy«. Vodstvo narodnosocialistične stranke bi rado Střibnega in Trnabranskega spravilo

Božična številka »Jutra«

Izide v petek zjutraj. Prihodnja redna izdaja »Jutra« sledi radi praznikov šele v torek, dne 28. decembra. Praznična številka bo vsled tega izšla izdatno pomnožena in bo štiri dni aktualna

Ker so oglašili v prazničnih izdajah »Jutra« vedno posebno uspešni, se je nadejati kar najmočnejše zasedbe oglašnega dela lista. Da se morejo oglašiti sproti in pravočasno staviti, smo primorani prositi vse naše inserente, da oglašajo čim prej naroče. Sprejemanje oglasov za božično številko »Jutra« zaključijo oglašni oddelek »Jutra«, Prešernova ulica št. 4, v četrtek ob 12. uri.

Podružnici v Mariboru in Celju pa sprejemati oglašje samo do srede zvečer.

ob poslanske mandate, a ne more podati tožbe na volilno sodišče, ker stoji za Střibnim podkarpatska ruska delavska stranka, ki je skupaj kandidirala z narodnosocialistično stranko. Brez njenega izrecnega privoljenja ni torej mogoče Střibnemu odvzeti mandat.

Nepričakovana Mussolinijeva velikodušnost

Kako skuša Mussolini popraviti, kar se popraviti ne da. — Obtožbe socialističnega voditelja Turatija.

Rim, 21. decembra. V palači Viminale se je sestala danes prizivna komisija, ki je razpravljala o rekurzih prizadetih proti odločitvam o konfiscaciji. Od 942 oseb, ki so bile obsojene na konfiscacijo, jih je vložilo do 20. t. m. rekurz 774. O rekurzih so bile v največji naglici uvedene preiskave, ki so se doslej zaključile v 513 primerih. Doselej se je prizivna komisija izrekla v 161 slučajih. V 104 primerih je bil rekurz zavrnjen in samo v 16 slučajih je komisija ugodila rekurzum. Na željo Mussolinija je komisija predložila ministrskemu predsedniku nekaj slučajev, ki so ji zdeli vstopne vredni. Mussolini ni samo sprejel predloge, ampak je iz lastnih nagibov na podlagi pooblastila, ki mu ga daje zakon o javni varnosti, 34 konfiscacij spremenil v opomine, 7 v posvarila in 1 opomin tudi v posvarilo, 10 oseb pa je Mussolini popolnoma pomilostil. Tudi je 29 rodbinam konfiscirancev, ki so se mu zdele potrebne pomoči, dovolil posebne podpore.

To vest je objavila Agenzia Stefani. Velika listov dodaja svoje komentarje in pojejo Mussoliniju slavo, ker zaradi te velikodušnosti. »Tribuna« pravi: Po tej vesti se bo še nadalje govorilo o grozovitosti fašistovskega terorja, ki dan za dnem polni ječe, terorizira deželo in državo starega Turatija, za katerega se sploh ni nihče zmenil in se tudi nihče ne briga zanj, ko je inesciniral svoj beg v motornem dolnu.

Paris, 21. decembra. z. Filippo Turati, stari voditelj italijanskih socialistov, ki se mu je posrečilo pobegniti v Francijo, objavlja v levčarskem »Soir« članek, ki je v javnem nasprotstvu z naglašanjem oficijelnih italijanskih krogov, da ga sploh ni nihče zasledoval in preganjal. Turati pravi, če je ponotni kakor tat pobegnil na skrivaj iz Italije, se to ni zgodilo iz strahu. Česa naj se boji, če je skoraj 70 let star, čeprav je uničilo delo polstolotja, ki ga je vodil v vztrajnosti. Ni pa mogel več ostati v državi, kjer ni več svobode misli in tiska, kjer ni več svobode parlamentarne tribune. Ni se žul Turati ogroženega. Policija se mu je celo ponudila, da ga bo ščitila pred fašisti, kar pa je zanj velika žalitev. Očividno ga so hoteli imeti za talca. Ali Turati še vedno ne upa, da se bo dala Italija rešiti sedanjega fašistovskega trinitstva, kjer je fanatizem udušil vse politično življenje. Buržoazija je prvotno celo podpirala fašizem proti socializmu, sedaj se pa trese pred njim za svoje življenje. Opozicije ni danes več v Italiji, kjer se je vsedel en moč namesto cele stranke in se stranka identificira z državo. Pomoči mora priti le iz inozemstva. In zato se je Turati zatekel v Francijo, da bo s svojimi prijatelji poskušal delati proti fašizmu.

Težave poljske republike

Socialni demokrati podpirajo Pilsudskega. — Zaleski o odnošajih z Italijo. — Pogajanja za ameriško posojilo.

Varšava, 21. decembra (pr-pa). Osrednji odbor poljske socialistične stranke je z 12 proti 3 glasovom sprejel resolucijo osrednjega izvrševalnega odbora, da opozicijska stališča stranke ne pomeni nezapadne Pilsudskemu in da zasleduje reorganizacijo njegovega kabineta, v katerem so tudi monarhisti in konzervativci, ki zastopajo samo interese veleposrednikov in industrialcev. Iz vlade bi morali izstopiti pravosodni, poljedelski in trgovski ministri. Iz te resolucije je razvidno, da zasledujejo socialisti politično sodelovanje in podpiranja Pilsudskega.

Rim, 21. decembra. s. Zenevski dopisnik »Popola d'Italia« je imel s poljskim zunanjim ministrom Zaleskim razgovor o odnošajih med Italijo in Poljsko. Simpatije za vaš narod, je dejal

Razvoj dogodkov v Litvi

Nova litavska vlada reklamira Vilno. — Razmerje do sovjetov. — Pred razpustom parlamenta. — Poročila iz Varšave govore o protiakciji levčarskih strank.

Dunaj, 21. decembra. a. »Neue Freie Presse« poroča iz Kovna: Litavski zunanji minister Woldemars je v večurnem razgovoru z domačimi in inozemskimi novinarji obrazložil glavne smerice svoje politike. Litva polaga največjo važnost na sporazum z Nemčijo. Nerešena vprašanja se bodo sedaj knalila, ker bo nova vlada pokazala trdo roko. Glede Poljske je Woldemars opozarjal, da Litva ne bo nikoli pozabila na Vilno. Gospodarska pogajanja z Rusijo, ki se vrše že dva meseca, bodo rodila za obe državi zadovoljiv uspeh. Sovjetska Rusija ima z Litvo skupne interese v tem oziru, da je v konfliktu s Poljsko naravnih zveznic Litve ne glede na državno obliko ruske države.

Kovno, 21. decembra. Glede usode parlamenta ni še sedaj nobene jasnosti. To bo odvisno od postopanja levčarskih strank. Ako bodo socialni demokrati in narodni socialisti kakor dosedaj bojkotirali parlament, se bo razpustil. Vendar pa menijo v političnih krogih, da ni izključeno, da se bodo narodni socialisti udeležili seje.

Varšava, 21. decembra. (pr.) Poljsko, litavsko meja je zastražena s trojno obmejno stražo. Desničarski pač v Litvi se ni popolnoma posrečilo. Vlado čete so pretrgale železniško zvezo Kovno - Dünaburg. Delavstvo organizira oborožen odpor. Ponekod so ustanovljeni tudi sovjeti, ki jih podpirajo posamezni konjeniški polki.

Varšava, 21. decembra. d. Po vestih iz Kovna nadaljujejo oblastva v Litvi z aretacijami pristave prejšnjega režima. Nova Woldemarsova vlada je takoj zadela ostavljati neljube bi častnike na najvišjih mestih in jih zamenjati s svojimi vnetimi pristaji skrajne desnice. Glavno glasilo socialistov je bilo prepovedano. Ista usoda je zadela tudi vse ostalo delavsko časopisje. Med prijetimi nasprotniki revolucije so tudi znani voditelji strankovnih organizacij in dosednji načelnik generalnega štaba Skirpo. Desničarski blok je dobil pri poslednjih volitvah v juniju t. l. od 85 mandatov le 36 sedežev v sejmju. Pod vodstvom svojih prva-

Zaleski, so v meni posebno iskrene ter na Poljskem nekaj docela normalnega. Vsi imajo vtis, da je vaša energija in vaše delo v obdobju vrednem početju. Z gotovostjo stališča je tudi moša država v sliniem položaju kakor Italija. Na mednarodnem polju je brezštevni možnosti za sodelovanje med Italijo in Poljsko. Vedno bom deloval za zblizavanje obeh prijateljskih narodov. V nekaj tednih bo državni podtahnj Knoll, eden najuglednejših diplomatov naše države, nastopil mesto poslapika v Rimu. Iz tega se jasno razvidi, kako važnost polaga Poljska na to mesto.

Varšava, 21. decembra (pr.) Vlada se pogaja z Morganovo finančno skupino za sklep posojila v znesku 100 milijonov dolarjev.

Princ Windischgrätz je že v sanatoriju

Budimpešta, 21. decembra. s. Princ Windischgrätz je bil na podlagi spravele pravočasno zdravniškega sklepa prepeljan v Park sanatorij, kjer bo operiran. Dobil je dvomesečni odlog kazni. Po poteku tega dopusta, bo zopet moral nastopiti svoj kazen.

Katastrofalen potres v Kolumbiji

Guayaquil (Ecuador), 21. decembra. s. Reuterjev urad poroča: Po vestih iz Kolumbije, je potres uničil mesto Carlosana. Baje je začel bljuvati Cumbal. Dosele br-zjavke pravijo, da na ozemlju Cumbala ni človeških žrtev.

Turški parlament

Angora, 21. decembra. l. Zunanji odbor zbornice je imel večeraj sejo, na kateri je razpravljal o prijateljski pogodbi, sklenjeni med Turčijo in Argentino. Po daljši debati je bila pogodba odobrena. Na vrsto je prišla pogodba z Zedinjenimi državami, sklenjena v Lausanni. Zunanji minister Ruzid beg je podal nato ekspozice o raznoznem položaju države. Sej so prisostvovali tudi turški poslanci v Rimu in Atenah ter turški delegat v mešani izmenjalni komisiji.

BEN HUR

Največji film vseh časov!

Svečana premijera
v četrtek ob 9. uri zvečer.

Kino „Dvor“.

Naši kraji in ljudje

Naše bolnice in naše ceste

Dve kritični vprašanji sedanosti in najbližje bodočnosti

V proračun za 1927-28 je uvrščena kot partija 953a »Pomoč (subvencija) za vzdrževanje okrajnih cest I. in II. reda v Sloveniji 4.206.000 Din«. Ni pa v proračunu nobene postavke za plačilo zaostalih zakonitih prispevkov okrajnim odborom. — Posebna akcija, sprožena po velikem županu v Mariboru, za popravilo letos precej poškodovanih občinskih poti, je zelo umestna. Kajti ni misliti, da bi kdo drugi mogel v tem oziru sedaj pomagati, enkrat zanemarjeno delo pa je pozneje mnogo težje umerjati. Ni bila slika izredna akcija i v ljubljanski oblasti, kjer so samo občine Žiri in v Poljanski dolini ozir. zapadnem delu ljubljanske okolice dobile nekaj podpore. Posl. dr. Zevjav je opetovano na vseh merodajnih mestih interveniral, da se zagotovi sredstva za novi definitivni most preko Save na cesti Lesce-Bled. Akoravno vsi čimtelji izjavljajo, da se ta most mora zidati, se doslej v proračunu za l. 1926-27 pokriva za ta nepričakovani izdatki ni našlo, pa tudi v proračunu za l. 1927-28, ki je bil seveda že julija sestavljen, ga ni. Vlada bo morala poseči po čisto izrednih sredstvih, da to delo izvede.

Za bolnice skoro v vseh delih države redni krediti v proračunu l. 1926-27 ne zadostujejo več. Tudi bolnice v Sloveniji so v isti krizi. Deloma je ta kriza povzročena po delstvu, da državni nameščenci uživajo brezplačno oskrbo, a država bolnicam ni gotovih izdatkov ne refundira. Ako se hoče bolnice sanirati, mora dobiti takorekoč vsaka zase oziroma skupine svoj proračun, ki bo gibal po potrebi, za krije pa mora biti skrbno tako, da za vsakega bolnika, ki ni v možnosti, da sam plača, nekdo poravnata tako in to bodisi samoupravna telesa oziroma država, poleg tega pa da uživa bolnice pavšalne subvencije. Naši poslanci so opetovano opozorili ministra narodnega zdravja na pretečo akutno krizo, ki je po novem letu neizbežna. Minister je deputaciji kluba SDS priznal te težave, češ da se v finančnem ministristvu že da dobiti kredit. Finančni minister pa izjavlja, da so rezervni krediti iztrošeni; da pa bi skupščini predložil zakon o naknadnih kreditih za bolnice, o tem neče nič slišati, češ »ni kritja«. Ministrstvo narodnega zdravja radi tega preti zavoriti večje število bolnic v vseli državi, in sicer med drugimi v Šabcu (volilni okraj finančnega ministra Perića) in v Nišu (volilni okraj g. Uzunovića), kakor tudi v ljubljanski oblasti (volilni okraj g. Pučaja).

Pismo iz Tržiča

V četrtek se je vršila redna letna proračunska seja mestnega sveta. Na dnevnem redu je bilo prvič poročilo župana, ki je v kratkih besedah povedal, v čem je obstajalo delo v pretekli dobi, ter se radi tega dela opravičilo, da ni mogel prej sklicati redne seje, kar je svet rade volje odobril. Leto 1926 je potekalo v vednem boju za obstanek uradov, kot sodišča, davkarje, pa zopet bolniške blaginje tako, da ni zmanjkalo intervencij. Proračun za leto 1927 izkazuje rednih dohodkov 469.107 in 464.780 Din tako, da se izkaže prebitke v znesku 4327 dinarjev. Posamezne postavke izgledajo takole: Dohodki iz občinskega imetja znašajo 16.240 Din, takse vržejo 6.600 Din, samostojni občinski davki doneso 8400 Din in ostali dohodki 4700 Din, skupaj 35.940 Din. Vzdrževanje imetja 83.000 Din, upravnih stroškov 80.000 Din, dobrodelnost 94.900 Din, ceste, voda in vodovod 44.000 Din, pouk in izobrazba 93.480 Din, razno 8.000 Din in stavbe in naprave 61.400 Din, kar da skupaj 464.880 Din.

Pri posameznih postavkah se je vnela živahna debata, ki je izzvala tudi dosti smeha. Ko je občinski svet pristopil na znižanje oskrbe v obč. ubožnici, je g. Maleršič pogumal, da je svoječasno demokratiška stranka zvišala podporo in prehrano iz političnih nagibov, ker so bile ravno volitve

pred vrati. Pa ga je modro zavrnil g. župan, da se to ni zgodilo radi tega, ker bi ravno sedaj, ko so zopet volitve, ne kazalo zniževati prehrane, temveč bi bilo morda na mestu isto zvišati. In moč je območnik, kakor se sedanji občinski odbor zaveda pomena dobrih šol, jasno priča postavka za pouk in izobrazbo, ki znaša 24 odstotkov vseh občinskih izdatkov. Brez ugovora je med drugimi sprejel predlog odbornika g. Lajovića, da se kupi obrtno-nadaljevalni šoli iz občinskih sredstev čevljarški šivalni stroj, da se tako polagoma preuredi šola v strokovno čevljarško šolo. Dohodke za kritje proračuna dobi občina iz 200 odstotne doliade na vino kar da 65.000 Din, najvišjo doliado na žganje, ki vrže 25.000 Din, z najvišjo doliado na meso in mesne izdelke v znesku 15.000 in 25.— Din doliado na pivo, ki da 5.000 Din. Predložnica prispeva prostovoljno k kritju občinskega proračuna letos znesek 200.000 Din, za kar ji je izrekel občinski svet toplo zahvalo. Na doliadom podvržene davke je odmerjena doliada v znesku 250 odstotkov, kar bo dalo 110.680 Din. In 50 odstotno doliado na hišno najmarino, ki se steka v stavbnih fond in se letos poveča za 12.400 Din. Tako je občinska večina s pametnim gospodarstvom obvarovala občane pred zvišanjem občinskih doliad in dokazala, da ji je blagor občine predvsem na srcu.

V volilni odbor sta bila soglasno izvoljena g. župan I. Lončar in podžupan g. H.

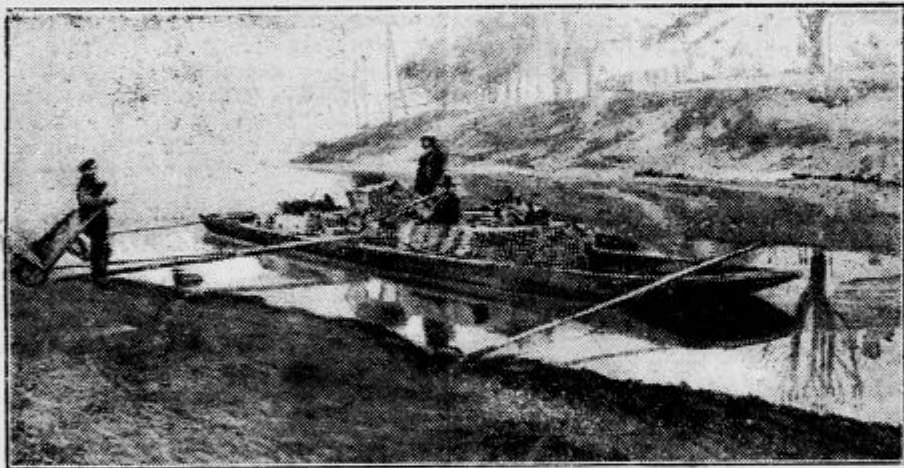
Jek in Jekarji

Staro ljubljansko pristanišče je bilo na Bregu. Tam so pristajale ladje, obložene s prekmorskim sladkorjem, sladkorno moko v sodčkih, kavu, pavoju, sukninim blagom, svilu, kolonijalnim blagom in dr. Trnovski fakini so čakali jutraj ladje v gostini »Pri zlati ladji«, ali kakor so takrat rekli, »Pri Šibirtu«, kjer so zajirkovali »žgance«, to

Snoj. Za zastopnika občine v odboru obrtno-nadaljevalne šole je poslal občinski svet G. Štefeta in Rucha Sklenjeno je bilo napraviti več cestnih svetilk, poplavljenec Žirov, Polhovoga gradca in Poljanske doline je dovoljen podpora v znesku 3.000 Din. Pri slučajnosti se je protestiralo proti postopanju tovarne čevljev »Peko«, ki odpušča naše ljudi strokovnjake in može na svojem mestu, kakor g. Marka Skrljarija, ki so ga odpravili pod pretvezo nujne redukcije radi varčevanja. A zgodilo se je, da je odhajal imenovan pri enih vratih iz tovarne, pri drugih pa je vstopil njegov namestnik, ki je seveda rajhovski Nemeec. Kaj takega se ne vidi vsak dan. Občinski svet je sklenil soglasno, ukleniti vse korake, da se podobni slučajni na vsak način prepreči. Padle so celo besede, da je tovarna »Peko« danes glavna nositeljica nemštva v Tržiču in da je vulgo ime tržične stanovanjske hiše za uradnike »Nemška hiša«. Prav tako je sklenil občinski svet podvzeti vse mere, da se tovarna »Peko« končno prisili, da zgradi na njo pripadajoči del stanovanjskih hiš za svoje delavce.

V tajni seji se je podelilo večim domovinstvom, odklonila Golmaerju gostilniška koncesija, dodelila več ubožcem podpora, naka je župan tri ure trajajočo sejo zaključil in želel vsem vselej praznično in srečno novo leto. Občinski svetovaleci so se razšli v mirni zavesti, da so zopet opravili dober kos poštenega dela.

žek. Imelj so pa še druge postranske vire. Kadar je imela ljubljanska gospoda, tedaj večinoma nemška, veselico na strelšču, v gledališču, Kazini, reduti, so se nastavili Jekarji v pozni nočni uri blizu imenovanih zabavišč in se ponujali odhajajočim z veselice (»soščen pelajntem«), da jim svetijo po ulicah, ki so bile takrat še slabo razsvetljene.

je ocvrte piščance in rake ter jih zalivali z vinom. Fakini so izkrcali blago, je naložili na vozove in spravili v skladišča. Fakinski naraščaj — trnovske paglavce — so mikali sodečki, napolnjeni s sladkorno moko. Navratil so skrivaj posodo, vtaknili v luknjico cevko in srkali po nji sladko vsebino.

Železnica, ki je l. 1857 stekla v Trst, je ugonobila staro pristanišče na Bregu. Trnovski fakini-nakladalci so dobili službe na kolodvoru. Po ljubljanci so poslej vozili lžanci drva in iz Podpeči se je prikazal kak čoln kamenja.

Pristanišče se je pomaknilo višje pred izliv Gradaščice v Ljubljano — na Jek. Tu so postajali in čakali razkladalci in nakladalci čolnov iz Trnovega in Krakovega, ki so jim rekli Jekarji. Ta priimek je cikal malo na zaničljivo stran. Krajno ime Jek je menda povzeto z nemške »Ecke« — kot, ki ga tvorita ljubljanska in Gradaščica ob začetku Trnovskega pristanišča. Krog leta 1860 se ni šel noben krakovski ali trnovski deček učiti obrta — obrtni učenci so bili večinoma iz litijske okolice, pekovski vajenci pa z Iga in iz Horjula — vsi so ostali doma in hodili na Jek. Vzor sta jima bila čik in žganje, ki jih je mnogo vrglo v prezgodnji grob. Na Jeku jim je bil poglavitni zaslu-

Pozimi so prihajali Jekarji na pomoč gospodi na drsališču na Keru. Odličnim drsalecem in drsalcam so privzgovali in odvezovali drsalece; nekaterim so jih celo shrajevali. O takih in enakih prilikah so se Jekarji okoriščali z marsikaterim poštenim čikom in se jim je stisnila nekatera pešca, ki se je prav kmalu izpremenila v žganje.

Mnogo vožnje na ljubljanci je povzročil potres l. 1895, ko se je dovažalo stavbno gradivo zlasti iz Podpeči in iz Vrhnike. Razni čolni, od malega čolnička, napolnjenega s peskom, pa do velikana, kakršne opazujemo na Savi, so pristajali na Jeku, nosečiki obsekane hlode, deske, kole, drva, trame, šoto, kamenje, opeko, kamenite stopnice in podstavke itd. Množica voz in živine je tedaj hudo razorala Jek v vožnju in tamkaj poslušali paznik je imel mnogo otepanja z vozniki. (SN 1897, 103).

V začetku tega stoletja je vezal nekaj pošni promet Podpeči z Jekom. »Pošta« je vozil čolnar Pikuš redno vsako sredo in soboto; s svojim čolnom je prevažal ljudi in njihovo prtljago. Včasih ni zadostoval en čoln, moral sta odveslati dva. Ob 8. jutraj so dospeli v Ljubljano in točno ob 2. popoldne so se vračali z Jeka. Ta »Pošta« je nehala okrog l. 1905.

vendar energičnimi kretnjami vodil poslušni orkester, ki je bil do podrobnosti nastudiran. Živahni Šcherzo z narodnim Triom in otožni počasni stavek sta napravila na poslušalec najgloblji vtis. Dirigent je bil toplo aklimiran in je prejel venec in cvetja v dokaz ljubljencev.

Druza polovica sponora je obsegala Honnegerejev Pastoral d'tête (za pihalni in godalni kvartet), fino, kontrapunktično delo s subtilnimi harmoničnimi in melodičnimi domisleki. Širši publiki je najbolj ugajala Glinkova uvertura »Kamarinskaja«, zbog svoje nacionalne priproste melodične in naravne živahnosti. Moderna glasba pač pri nas še nima širšega kroga poznavalcev in ljubiteljev. Sponor sta zaključila dva stavka Stravinskove suite »Zar — ptica«, eno manj ekstremnih del velikega ruskega modernista, ki pa tu le semintam kaže sledove kasnejše drzne kontrapunktične in harmonike (n. pr. v koncu prvega dela).

Drugi del sponora je vodil dirigent gosp. Emil Adamič z zanositostjo in obzirnostjo, stopnjevalje do mogočnega in elektnega konca.

Orkestralno društvo je lahko ponosno na svoje veliko kulturno delo, ki ga vrši njegovo poštovno članstvo in njegov agilen predsednik dr. Ivan Karlin. Dasi se je vršil koncert tik pred prazniki, je vendar občinstvo napolnilo veliko dvorano in sledilo z zanimanjem in užikom izvajanju, kar je najboljši dokaz uvaževanja, ki ga uživajo simfonični koncerti Orkestralnega društva Glasbene Matice.

St. M.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Na slav o še plesalke in najslavnejši športniki v filmu

„MOČ IN LEPOTA“

Popolnoma nova izdaja, nova kopija! Film o moderni kulturi telesa v glavni vlogi najslavnejša plesalka Tamara Karsavina, Peter Vladimirov Mary Wgmann in drugi.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Telefon 730.

Odkar so jeli betonirati hišam temelje, se ne dovaža več toliko kamenja iz Podpeči. Nekdanja živahnost je izginila z Jeka, kler pristajajo le še čolni z drvmi in vrhniško opeko.

Dogodki na meji pri Sušaku

Sušak, 21. decembra

Ker preganjanje naših dijakov, ki posejajo zavode na Reki, še ni prenehalo, sta srezki poglavar na Sušaku, dr. Cukar in direktor realne gimnazije Brkić posetila včeraj na Reki našega generalnega konzula dr. Dobračića in ga prosila, da intervenira pri italijanskih oblastvih in zahteva zaščito naših dijakov. Na Sušaku vlada ogromno razburjenje. Na Reko hodijo samo oni, ki so k temu prisiljeni.

Pred poslopjem »Narodne Čitalnice« na Reki, v katerem je tudi naš generalni konzulat, stražijo noč in dan 4 karabinjerji in 4 detektivji, ker nameravajo baje fašisti onemogočiti delovanje Čitalnice.

Vojaska komisija, ki je prišla v ponedeljek iz Rima, je pregledala mejo od Reke do Opatiše in odločila, da se morajo vse straže na tej črti podvojiti. Člani fašistovske milice iz Rima so sklenili na svojem sestanku, da bodo vsi, ki bi hoteli izvažati tudi najmanjši incident, takoj konfinirani.

Najcenejši vir vseh oblačilnih blagov

je v najcenejši družinski oblačilnici

M BAN na Resljevi cesti štev. 7.

Poneverba v mariborskem železniškem skladišču

Maribor, 21. decembra

Poročali smo, da je ovadila direkcija državnih železnic v Ljubljani višlega revident Franca Jarha radi poneverbe v mariborskem materialnem skladišču, katero je vodil g. Jarh. Kakor doznavamo, znaša poneverba 622.310 Din. Da je prišlo do te velike ponesrebe, so krive gotovo spekulacije g. Jarha, katerega so prejšnji teden aretirali in se nahaja sedaj v bolnici jetnišnice okrogne sodišča, kjer običajno bivajo do obsodbe takšni »boljši« aretiranci.

Poneverbe segajo nazaj v lansko leto in so nastale na ta način, da je g. Jarh inkasiral od železničarjev denar za prejeti premo in ga uporabljal za svoje kupčije. V zvezi z materialnim skladiščem so bile namreč tudi 3 oblačilnice, ena last in v režiji železnice, druga je bila Jarhova, tretja pa noče biti sedaj nihče ne oče, ne lastnik in še manj dolžnik. G. Jarh je bil v zvezi s trdiko Davorin Johan v Tattenbachovi ulici, ko je pravdni zastopnik je nemška odvemniška pisarna dr. Orosel in dr. Blanke, čeprav se je kazal radikal Jarh za tako velikega narodnjaka V to trdiko je tudi vtaknil Jarh svoj denar, ki ga je dobil v materialnem skladišču. Vsa zloga trdika Davorin Johan pa je vredna okrog 90.000 Din, s katerim zneskom se bo torej delno krila izguba erarja. Poleg tega je imel Jarh še tudi lesno kupčijo, katero je izvajal skupno s svojim bratom

Jarhovim manipulacijam je prišel na sled najprej železniški uradnik Drago Kos, ki je o tem obvestil poslanca Faleža in ta je vložil radi tega upit v Narodni skupščini.

Uradnik Kos pa je o tej informaciji poslanca Faleža istočasno obvestil tudi načelnika Jarha. Šele nato je sledila revizija s strani direkcije državnih železnic, ki je ugotovila gori navedeno horrendo vsoto ponesrejenega denarja. Kljub temu pa je do bil načelnik Jarh še rok do 9. decembra, da poravnava poneverbo in s tem reši svojo sramoto in rodbino daljne nesreče. Ko pa je tudi ta rok potekel brez uspeha, je železniška uprava zadevo ovadila in sledila je aretacija Jarha. Jasno pa je, da pri takšni ogromni manipulaciji ni mogel biti udeležen samo Jarh in da so morali zlasti tudi njegovi sakupčevalci vedeti, odkod prihajajo te ogromne vsote, ki jih je Jarh vlagal v podjetje.

VAPORIZATEURJI

(razpršilci)

originalno francoski, najmodernejši oblik od Din 16.— dalje dospeli v drogeriji

Prešernova ulica 5 in lekarna Bahovec, Kongresni trg 12.

Klemenova razmišljanja v zaporu

Ljubljana, 21. decembra.

France Klemen, ki so ga v ponedeljek dopoldne pripeljali iz Brezovice v Ljubljano, se v sodnih zaporih nikakor ne počuti dobro. Dasiravno je zaporov po tolikih letih že prestane ječe vajen, se sedaj kar ne more udomačiti v ozki gajbi in ga srce z neodoljivo silo vleče na prosto. Ko pa po celici stopajoč butne že po nekaj korakih ob steno in vedno znova uvideva, da je izgubljen, se sesede na stol in prične razmišljati. »Za vraga sem bil neumen, ko sem šel zopet na Kranjsko! Italijani so me izpustili, vrag me je pa nesel nazaj v vaše roke!« se je pritoževal in jezil sam nase vpriso jetniškega paznika.

Na vprašanje paznika, ali se spominja, kaj na svojo ljubezen in ali misli na Angelo, so se Klemenu zaškrile oči, vendar pa ni dal nobenega odgovora.

Ljudje na deželi so se vesti, da so hribi Ložani spravili končno Klemena vendarle v roke pravici, silno razveselili. Novica o njegovi aretaciji je šla kakor blisk po deželi. Gospodarji in gosposdine v okolici mesta so se oddahnili, kajti vsakdo bo sedaj lahko nekoliko mirneje spal, v zavesti, da drzni rokovanec ne straši več na prostem. Mir bodo imeli tudi fantje, ki jim ne bo treba več držati straže.

Kakor je pripovedoval Klemen sam, je takoj po vplomu v Gamelnjak krenil v Brdo nad Vičem in vlomil tamkaj v pisarno Vidloceve opekarne. Od tam je odšel v No tranje in Vnanje gorice, kjer je vplomil v hišo, kakor smo že včeraj omenili. Na Logu je v nedeljo večer dan ležal zakopan v senu na Gromovem hlevu. Okoli 22. ure pa ga je, kakor pripoveduje g. Alojz Toni, opazil gostilničar Lenarčič p. d. Verbič, pri katerem je vplomil 10. t. m., kako postopa nasproti gostilne in ogleduje trgovino Marje Toni. Lenarčič je stopil na cesto in vprašal, kdo je. Tujec — Klemen pa ni dal nobenega odgovora, marveč je hitro pobegnil po cesti proti Vrhniki. Ko je gostilničar Lenarčič o tem obvestil Tonija, sta odšla obadva na zasledovanje. S kolezi sta ga dohitela dober kilometer od Loga, ko je ravno krenil za železniško progo proti Drenovemu griču. Na poziv »Stoj!« se je Klemen takoj spustil še v večji dir čez njive proti gozdu. Videč pa, da sta mu zasledovalca za petami, se je postavil v bran z besedami: »Jaz bom streljal!« V tistem trenutku pa jo je že dobil z betičkom po glavi. Počakal je tudi še drugi udarec in hotel Tonija suniti, vendar se je premislil in se znova spustil v beg proti Vahtarjevemu kozolcu. Tamkaj ga je Toni, predno je skočil čez jarek, zagrabil za vrat in ga po hudi borbi s pomočjo Lenarčiča in na pomoč došlega Vahtarjevega sina ukrotil ter povezal. Odtam so ga odgnali v Lenarčičevo gostilno, kjer ga je pozneje prevzela zasledujoča ga orožniška patrulja iz Brezovice.

Klemen pride bržkone pred pomladansko poroto in tedaj ga porotniki ter senat gotovo ne bodo gledali prav milo.

Pred sodniki

Lipar je mitniški paznik v Ljubljani, ki pa slabo pazi na cesto. Pred par meseci je namreč vozil s kolesom po cesti, pa je zavil kar na levo stran in drvel slepo dalje. Tedaj je pa nekdo zajakal: Lipar je skočil na tla. Pred njim sta javkali dve punčki, ki jih je s kolesom podrl, a sicer nista bili poškodovani. Lipar je hotel odvrtniti, pa je pristopil stražnik in ga ljubeznjivo vprašal, kako se piše. Mož je moral plačati 50 Din globe,

V kino Ideal pripravila se pariški balet

BONJOUR PARIS

PAZITE!

Za pravo vsebino in kakovost

tableti »Bayer«
jamči samo originalni svoj (ploščasti kartoni s 6 ali 20 tabletami) s modro-belo-rdečo varstveno oznako. V lastnem interesu odklanjajte vse druge sorte.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama
Sreda, 22.: »Macbeth«. C.
Četrtek, 23.: »Kovarstvo in ljubezen«. E.

Ljubljanska opera.
Sreda, 22.: Zaprt.
Četrtek, 23.: »Tannhäuser«. A.

Neznani spis Victora Hugoa. Neka pariška knjigarna bo izdala doslej še neobjavljen spis Viktorja Hugoa, roman »Les Misères«, iz katerega se je pozneje izcimilo Hugojevo mogočno delo »Les Misérables«.

Iz heogradskega gledališkega repertoarja. V heogradskem novem gledališču bodo ponovili ta teden dve operi Čajkovskega: »Evgenija Onjegina« in »Pikov damo«. Drama bo dala med drugim Ninčičevo »Potovanje okoli sveta«. Vrh tega bo v gledališču baletni večer ter koncert kraljeve garde.

V Manežu bodo dalj tekom tega tedna Hoopwoodsovo komedijo »Vzorni soprog«, Nicodemijev »Scampolo«, Loperovo »Grdo Ferant« in Sremčev »Zono Zamfirovo«, torej same komedije. V petek bodo gostovali v tem gledališču ruski diletantje.

Božična razstava v Jakopičevem paviljonu je bila na splošno dobro sprejeta in vzbujala obće zanimanje. Razstava nudi priliko, da

občinstvo spozna tudi nekatere starejše umetnike poleg najmlajših.

Simfonični koncert Orkestralnega društva v Ljubljani

V ponedeljek, dne 21. decembra je zbral Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani lepo število poslušalcev v veliki dvorani hotela »Union«, kjer se je vršil njegov prvi letošnji simfonični koncert. Sponor je obsegal po večini skladbe ruskih skladateljev, od katerih so bili zastopani Borodin, Glinka in Stravinski. Razen Glinke se še ni izvajalo pri nas nobeno teh del, ki so bila torej še samoposobi veleznimiva in pestro izbrana. Borodinovo veliko prvo simfonijo je interpretiral naš mladi, priljubljeni skladatelj L. M. Škerjanc. Velika, stridelnata simfonija se odlikuje po karakteristični tematiki, ki cvete osobito v prvem stavku, kateri je poln barvnih harmoničnih in kontrapunktičnih domislekov in ki zveni (v predelavi Rimski — Korsakova) posebno efektno. Počasni uvodni del prinaša temeljni domiselek v basih in njegove poddele žonglira skladatelj z neverjetno virtuoznostjo skozi vse instrumente orkestra v priključenem Allegru, ki konča z mehko, kantabilno ponovitvijo glavne misli. Dirigent se je globoko uživel v težko partituro in je dirigiral z zanosom in temperamentno, in je z elegantnimi, a

Domače vesti

* **Srbska krona v dunajski zakladnici.** Znano je, da je zadnji Habsburški, cesar Karel, na begu iz Avstrije oplenil dunajsko zakladnico in odnesel s seboj v izgnanstvo ogromne vrednosti. Ko je prišel pozneje v Švicu v denarne stiske, je večino teh predmetov prodal pariškemu zlatarjem in trgovcem z antikvitetami. Cesarjev korak je izzval takrat energične proteste in celo intervencijo tako Avstrije, kakor tudi Madžarske. Naša država se seveda tedaj ni zanimala za to afero, ker ni bilo znano, da so bili z oplenitvijo dunajske zakladnice oškodovani tudi naši interesi. Nedavno pa je prišel neki naš zgodovinar v dunajskem državnem arhivu na sled srbski kroni, ki se je nahajala v habsburški zakladnici. Poročilo avstrijskega poslanstva iz Beograda, poslano aprila 1982 avstrijskemu zunanjemu ministru, pravi namreč, da je v dunajski cesarski zakladnici tudi neka krona, ki so jo dolgo smatrali kot srbsko kraljevsko krono. Čeprav so arheologi ugotovili, da to ni srbska kraljevska krona, temveč krona srbskega patrijarha, vendar so tedaj srbski ministri in kralj Milan govorili o eventualnosti, da bi se cesarja Franca Jožefa nagovorilo, naj pokloni ono krono kot srbsko kraljevsko krono kralju Milanu, da bi se mogel z njo kronati. Ker pa je bil kralj Milan takrat na potovanju po notranjosti Srbije je bil končni sklep v tej stvari odložen in potem sploh ni prišlo do pogajanj. Naše zunanje ministrstvo bi moralo vsekakor sedaj zahtevati legaliziran prepis tega poročila, in ugotoviti, kakšna usoda je zadela to srbsko zgodovinsko dragoceno, posebno, ali je bila tudi ona med predmeti, ki jih je odnesel cesar Karel s seboj ali pa je morda še vedno v nekdanji dunajski zakladnici.

* **Elektrifikacija naših železnic.** V skladu s iniciativno Udrugo inženjerjev in arhitektov se je na poslednji seji glavne uprave obravnavalo vprašanje elektrifikacije naših železnic. Seji so prisostvovali delegati beograjske, ljubljanske in novosadske direkcije.

* **Število dijakov na naših gimnazijah.** Ministrstvo prosvete je objavilo te dni statistiko dijakov in dijakin v vseh državnih srednjih šolah v naši kraljevini začetkom šolskega leta 1926/27. Po tej statistiki je v državi skupno 173 državnih srednjih šol z 89.073 gojenci, med njimi 63.837 moških in 25.236 ženskih. V Ljubljani: I. osemrazredna 725 dijakov in 106 dijakin; II. osemrazredna: 297 m. in 120 ž.; realna 8 razredna: 630 moških in 50 žensk. V Mariboru: 8 razredna gimnazija: 508 m. in 78 ž.; sedemrazredna realna: 468 m. in 69 ž. V Celju: 8 razredna gimnazija: 386 m. in 71 ž. V Ptuj: 8 razredna gimnazija: 238 m. in 41 ž. V Kranju: 8 razredna gimnazija: 288 m. in 96 ž. V Novem mestu: 8 razredna gimnazija: 260 m. in 74 ž. V Kočevju: 8 razredna gimnazija: 228 m. in 59 ž. V Murski Soboti: 6 razredna gimnazija: 253 dijakov in 58 dijakin.

* **Nomesto 8 samo 2 milijona.** Kakor znano, je vlada svojedobno obljubila narodnemu odboru za pomoč poplavlencem 8 milijonov dinarjev, izplačila pa mu je doslej samo 2 milijona. Predsedstvo odbora je storilo potrebne korake, da se mu čim prej izplača diferenca.

* **Žene in otroci izseljencev smejo v Ameriko.** Senat ameriških Zedinjenih držav je sprejel z dvema glasovoma večino navedbo, ki dovoljuje 35.000 ženam in otrokom izseljencev, ki so se nastanili v Zedinjenih državah v l. 1921. do 1924. da se smejo priseliti k svojim domačinom. Ta pritok novih izseljencev ne spada v število zakonsko določenih kvot za izseljenje posameznih držav.

* **Pouk cirilice in latinice v osnovnih šolah.** Na predlog prosvetnih inšpektorjev iz Bosne in Hercegovine je minister prosvete odredil, naj se pouk druge abecede (latinice ali cirilice) prične že v drugem, a ne kakor doslej, šele v tretjem razredu.

* **Lombardiranje obveznic 7% drž. investic.** Posojila iz leta 1921 pri pošti hranilnici. V smislu sklepa nadzorstvenega sveta poštne hranilnice sme slednja in vse njene podružnice dajati lombardna posojila na označene obveznice vsem drž. uradnikom, vpokojencem, voj. invalidom in duhovnikom in sicer po 50 Din na obveznico v nomin. vrednosti 100 Din. Točnejša pojasnila o teh lombardih daje interesentom podružnica poštne hranilnice v Ljubljani.

* **Promocija.** Na graški univerzi je bil v soboto J. Joško Fischer iz St. Pavla pri Prebodu promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

* **Himen.** Seif odseka poštne in brzojavnega ravnanstva v Splitu g. Anton Suhac se je poročil z gospodično Franjo Bilec, pošto uradnico v Ljubljani. Bilo srečno!

* **Pogozdovanje naših goščav.** V generalni direkciji šum se dovršavajo načrti za pogozdovanje goščav v Južni Srbiji (pri gori Hercegovini, Dalmaciji in drugih krajih). Tako početkom prihodnje pomladi se prične s pogozdovanjem, ki se bo nadaljevalo z veliko agiliteto. Generalna direkcija šum je že poskrbela za potrebne kredite.

* **Dom narodnega zdravja v Osijeku.** V Osijeku je bil preteklo nedeljo svečano odprt Dom narodnega zdravja, v katerem se bodo brezplačno zdravili šolski otroci. Svečanosti je prisostvoval načelnik higijskega oddelka v ministrstvu za narodno zdravje dr. Andrej Stampar, ki je pozneje tudi predaval v "Uraniji".

* **Spomenik Aleksu Santicu v Mostarju.** Mestna občina Mostar je sklenila, da postavi spomenik tamkašnemu rojaku pesniku Aleksu Santicu. V to svrhu je določil znesek 80.000 dinarjev. Spomenik bo stal v mestnem parku.

* **Jugoslovanski dom v Ameriki.** V mestu Warren v Zedinjenih državah je bil dne 28. novembra slavnostno odprt "Jugoslovanski dom", ki so ga z združenimi močmi postavili Srbi, Hrvati in Slovenci.

Otvoritev se je udeležila cela jugoslovanska kolonija. Dom je otvoril mestni nael-nik J. H. Marshall, ki je v svojem lepem govoru pohvalno omenjal delavnost in slo-gov ameriških Jugoslovancev. Združena pev-ska društva so ob velikem navdušenju za-pela našo divno "Slovenec, Srb, Hrvat". Slavnost je uspešna v najlepšem redu.

* **Koledar "Jadran".** Dalmacija doslej ni imela svojega koledarja. Mate Barišić je sedaj zadostil tej potrebi in izdal v Splitu koledar "Jadran" za leto 1927. Razen mno-gih informativnih člankov, aktualnih slik, vesti in beležk objavlja prispevke znanih dalmatinskih književnikov. Cena mu je 15 dinarjev.

* **Citrončki v mrazu.** Na planinskem iz-letu je preteklo nedeljo gospodična Ljubica Glaser pod Golim brdom našla dva citronč-ka, ki sta vsled mraza vsa odrovenela. Na cvetočem toluhu iskala zavetja. V gorki sobi sta oživila in sedaj živahno frotata v naši redakciji.

* **Plemeniti srce** ključem zadnje dni pred Božičem: Olajšajte našo bedo in spomnite se nas najbednejših slepih s ka-kršnimkoli darom, za kar Vam bomo iz dna srca hvaležni. Milodare (v blagu ali de-narju) sprejema pisarna Podpornega dru-štva slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12. Na željo pošljemo položnice!

* **Lepo božično darilo** je brez dvoma Grad-nikova najnovejša pesniška zbirka "De Profundis". Nekaj izvodov te dragocene knji-ge je dala založba "Jug" vezati v celo usnje. Pesnik sam pa je opremil te izvede z lastnoročnim podpisom. Izvodov je le majhno število ter se dobivajo v pisarni Jugoslovanske Maticice Šelenburgova ulica št. 7-11 za 100 Din izvod.

* **Za domače knjigovodstvo,** katerega vo-di danes že velik del slovenskih gospodin-j, je najprimernejša knjiga "Gospodinski ko-ledar" Jugoslovanske Maticice Poleg pouč-ne vsebine ima tudi strokovnik za vse dni v letu. Cena Din 20, za člana Din 15. — Naprodaj je pri vseh podružnicah Jugoslo-vske Maticice in v vseh knjigarnah.

* **Sneg v Dalmaciji.** V zadnjih dneh je tu-di na hribovih okoli Splita in na otoku Bra-ču zapadel sneg kar je v onih krajih red-ka prikazen. Zapihala je tudi mrzla burja.

* **Nesreča pri delu.** V Ondenci pri Sre-dišču so te dni delili gozdovne in so kmeti-je podirali drevje, ki so ga dobili potom agrar-ne reforme. Ko so dvorali izpodkopali mo-čan hrast, niso opozorili v bližini zaposle-nih tovarišev. Hrast se je podrli in močna veja je zadela 53 letnega Ivana Kocijana. Zlomljena mu je bila hrbtnica. Ni upanja da bi mož ostal pri življenju.

Specijalna zaloga najfinejših z moških sukenj

in na modernejših damskih pačev po na nji cen je pri

FRAN LUKIC, Predskot o štev. 14

Drž. namščencem olajšana plačila

* **Zopet samorost Slovenca v Zagrebu.** V ponedeljek popoldne se je v kolarski de-lavnici Alojzija Zalcica v Zagrebu obehil neznan starček. Policija je ugotovila da je samorostilec brezposeln, resar Ivan Fanešil iz Rožpaha pri Mariboru. Brezdvoma je be-da nesrečnega starčka poglajal v smrt.

* **Manjla samorostov v Skopju.** Ne mi-ne skoraj dan, da bi se v Skopju ne izvrš-il kak samorost. Sele prošlo soboto je neka pevka napravila konec svojemu živ-ljenju. V ponedeljek pa je izvršila samorost Milica Lazarevič lastnica modnega salona v Skopju. Zanimivo je, da se je v letoš-njem poletju ustrelil njen sin, prošli teden pa se je zastrupila njena hči, oba na miste-rijozen način. Istega dne se je obehala so-proga lastnika hotela "Zvezda", S. Gjurič. gospa Lucijana. V zadnjem trenutku so do-mači opazili že nezavestno samorostilko ter prežezali vrvi.

* **Naslednik Caruge v Slavoniji.** V Sremu se je pojavila nova roparska tolpa, kateri načeljuje edini preostali član Carugine tolpe — Prpič Mali Tolpa šteje kakih deset čla-nov ter se pojavlja v raznih krajih Slavo-nije, kjer napada in roba. Nihče si ne upa več v tamkašnja lovišča. Orožništvo zasle-duje drzno roparsko tolpo, a doslej brez uspeha.

* **Crnogorski dijak izvršil samorost.** Osmošolec sarajevske gimnazije Nikola Jo-vanović, rodom Crnogorec, je prošlo sredo narahil sobo v hotelu "Amerika". Ko so jo naslednjega dne popoldne otvorili so našli dijaka mrtvega v postelji. Zadušil se je s plinom. Nesrečni dijak je izvršil samorost zaradi nepopolne šolske ocene.

* **Za Jugoslovansko Maticico.** Združena kulturna in humana društva v Rogaski Sla-tini in okolici so priredila dne 21. novem-bra zbirko na korist preganjanjih primor-skih rojakov ter nabrala skupno 2137 Din. K tej zbirki so društva sama prispevala Sokol Rogaska Slatina 200 Din. Orjuna Rogaska Slatina-okolica 200 Din. Čitalnica

ZLATNINO

kot božično darilo si lahko za majhen denar naročite in s tem naročite vašim prijateljem. Zlat colier samo 100 Din. zlat obek 80 Din

F. Čuden, Prešernova ul. 1.

V kino Ideal pripravila se pariški balet

BONJOUR PARIS

PAZITE!

Do božiča znižane cene!

Zimske suknje in druga oblačila nudi v največji izbiri

J. MAČEK, LJUBLJANA

Aleksandrova cesta številka 12

Rogaška Slatina 100 Din, Pevsko društvo "Sloga" 100 Din, Gasilno društvo 100 Din, Odvetniška pisarna gg. dr. Klepa in dr. Knaflča je poslala Jugoslovanski Matici iz neke poravnave 400 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala!

* **Zlatniki harambaše Bojanića najdeni.** Kar je bil v Slavoniji v sedanosti Čaruga, to je bil v 19. stoletju Maksim Bojanić. Cel desetletje, od 1851. do 1862 je bil strah in trepet slavonskim graščakom, žup-nikom in trgovcem. Najbogatejši rop je Bo-janić izvršil pri vlastelinu Jankoviću v po-žeški okolici. Kjer je baje s svojo tolpo odnesel cele vreče zlatnikov ter jih v neki šumi zakopal. Pred svojo smrtjo je Boja-niće baje izjavil, da so zlatniki zakopani v gozdu pri Crljenci. Iskanje zaklada je osta-lo brezuspešno. Nedavno pa so pastirji v omenjenem gozdu zapazili, da rijejo svinje in da je prišla na svetlo rjasta železna po-soda v kateri so se zablskali zlatniki. Pa-stirji so se stegli za zlatnike in predno je poklicana žandarmerija mogla napraviti red so zlatniki izginili. Pr nekem aretirancu so našli le 9 cekinov. Orožništvo izsleduje sreč-ne posestnike zlatega zaklada.

* **Razbojnik skočil v Vardar.** V ponedeljek opoldne je skočil v Skopju v mostu carja Dušana v Vardar razbojnik Ramadan, ko so ga orožniki gnali v sodne zapore. Orožniki so hoteli streljati nanj, a Ramadan je hitro preplaval reko, na drugi strani reke pa so ga aretirali policijski stražniki. Voda je bila zelo mrzla. Temperatura je znašala le 4 stopinje Celzija.

DANES ob 8. zv.

Smuško predavanje

z 40 skizotičnimi slikami

v estn. m. domu

IZSS

* **Nesreča v tunelu skozi Ivan-planino.** Pri gradnji tunela skozi Ivan-planino je v soboto ponesrečil delavec Gjuro Nanković. Pri spopitju vozilov, s katerimi se materi-jal izvažal iz tunela, je prišel Nanković med dva vagona, ki sta mu zmečkala prsni koš.

* **Kdor se ne ve,** naj se sam prepriča kako krasne, trepne in poceni sportne san-ke izdeluje M. Fajfar, kolar, Trnov 42, poleg konjušnice v Ljubljani. 1607

ITO zobna pasta najboljša

* **Čevlje za male noge** št. 35, 36, in 37 več tisoč parov moških, solnih in v trepih prodaja tovarna Peter Kozina & Comp. Tržič. V svojih lastnih trgovinah, Ljubljana, Breg 20, in Aleksandrova cesta 1, po povprečni ceni Din 145 dokler traja ta zaloga. 1554

* **Zdrave živice in mirno spanje** dosežete z uživanjem zdravilnega "Nervosa" čaja izdeluje lekarna Ph. Mr. Bahovec, Ljubljana "Zvezda", Kongresni trg 12. 1594

* **Najboljše čevlje "Karo"** dobite v Mariboru. Koroška cesta 19, od 1. oktobra tudi Aleksandrova cesta 23, v trgovini St. Cerentič. 27

* **Uporaba pravega lučnega ekstrakta "Juhana"** Vam omogoči z najmanjšimi stroški izvrstno luho, kakršne iz samega mesa današnje kakovosti ne morete doseči. 1609

* **Popravila pisalnih strojev** se izvršujejo strokovnjaški in nalceneje v specialni de-lavnici za popravila pisalnih strojev Ant. Rud Legat & Comp., Maribor. Slovenska ulica 7, telefon 100.

* **Lepo božično darilo** je pisalni stroj. Tvor-niško nove in rabljene pisalne stroje kakor tudi stroje za potovanje ima vedno v zalogi tvrdka Ant. Rud Legat & Comp., Maribor. Slovenska ulica 7, telefon 100.

Gospodom, ki kupujejo darila

v počastitvi nam prinočamo, da ne pozabijo na sl. ite ou-ume Eau de Cologne tr na najfinejša krasno inhtea toaletna mila katera ima v zalogi

drogeria A. KANC sinova, Židovska ulica.

LEVERT & SCHUDEL.

Haarlem (Holandija)

NAJFINEŠI CROME-LIKERI

(vinski destilat) Curacao, Triple sec, Sherry, Brandy Orange Bonchamp Cacao itd., o najbolj priporočljivi

Veliko iznenadenje

kakor si ga sami ne pričakujete, Vas čaka o prazničnih

Kino Matici.

Edini film, ki je primeren za praznično razpoloženje boste videli v

Kino Matici.

Veliko senzacio vzbuja v Ljubljani že dva dni interesantna pustovina

Obisk o polnoči

V glavnih vlogah Agnez Esterhazy in Bernhard Goetzke.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8 in 9 uri.

KI-O IDEAL

Najcennjšo in na večjo izbiro damske konfekcije

kakor: moderne bluze n krila, perline in volnene obleke, velike in otroške klotaste, barvaste, listrate in bele predpasnike, otroške obleke, damsko perilo itd., dobite pri F. in J. GORICAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

MALA

BUDILKA v lesu

je prekasno božično darilo

F. Čuden,

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 1.

Želja turistov

in drugih priatejev narave je ja bi n. l. obuar eni s sl. viti

Bajer e im i gojtarj,

ki pu je dobiti pri J. Brajer,

Breg šte. 1.

Iz Ljubljane

u— **Petindvajsetletnica.** G. Herman Hrovat, dolgoletni poslovodja knjižarne in za-ložništva Kleinmayr & Bamberg, ki je te-koem svojega dela za to trdno pomagaj pri porodu in krstu marsikatero slovenske knji-ge praznuje danes 25 letnico službovanja. Čestitamo in kličemo: še mnogo let!

u— **Zavod za socialno-higijsko zaščito** dece v Ljubljani razpisuje natečaj za spre-ten gojenk v dvoletno šolo za dečje zaščit-ne sestre, ki prične dne 1. marca 1927. Spre-jeti bo 15 gojenk na državne, nekaj pa na lastne stroške. Opozorja se na "Uradni list" v katerem so pogoji objavljeni.

u— **Dvorska knjižnica** na Borštnikovem trgu št. 1, bo zadnje tri dni pred prazniki odprta že ob 16 uri. Ker je knjižnica spo-polnjena z deli najmodernejših pisateljev, zato se priporoča v obilen poset.

u— **Društvo "Treznost"** ima danes svoj redni sestanek na moškem učiteljsku s sle-dečim dnevnim redom: 1.) Predavanje br. Cerkvenka. 2.) Pogovor glede prireditve "Silvestrova večera". 3.) Sprejemanje no-vih članov in slučastosti.

u— **Polijske prijave.** Od ponedeljka na-torek so bili prijavitelji policiji sledeči slu-čaji: 2 tatvin, 1 poškodba tuje avtomile, 1 telesna poškodba, 1 prestopok žaljenja stra-že, 1 prestopok kaljenja nočnega mira, 3 prestopki zlagalskih predpisov, 1 nezgo-da 1 prestopok hoje po železnici in 10 pre-stopkov cestnega policijskega reda. Areto-vani sta bili dve ženski in sicer radi vlač-garstva.

u— **Nogo si je zlomil.** Mestni delavec Leopold Samer stanujoč na Zavrtih v Vod-matu št. 7, je 20. t. m. popoldne v mestni jami na Vodovodni cesti stopil na neki ka-men tako neprevidno, da mu je spodrsnilo in si je pri padcu na tla zlomil levo nogo. Samerja so odpeljali v bolnico.

u— **Napravite red!** Na Vidovdanski ce-si že dva dni ne funkcionira mestna elek-trična napeljava. Cesta sama je ponoči po-polnoma nerazsvetljena v stanovanjih in javnih lokalih pa si morajo svetiti s sveča-mi. Kljub temu, da je bilo o tem pravočasno opozorjeno vodstvo mestne elektrarne, se ni ničesar ukrenilo za odpravo tega nedo-statka. Ljubljancem so a navadil pod ge-rentskim svetom na red, pa prosijo g. vl. komisarja naj skrbí da bo prejšnji red še nadalje ostal v veljavi.

u— **Črno-bela reduta,** ki jo priredita Klub Primorja in ASK Primorje, se vrši 5 fe-bruaria 1927 v vseh prostorih Tabora. Z dograditvijo Tabora je Ljubljana pridobila krasne reprezentativne prostore, priprave za prireditve v stilu črno-bele redute. Ta tradicionalna prireditev, ki je vsako leto privabila najzibarejšo družbo iz Ljubljane in cele Slovenije in ki se bo tudi letos ka-kor lani vršila pod devizo črno-bela, bo brez dvoma tudi letos tvorila vrhunec ples-ne sezone. Zato opozarjamo ceni publiko že sedaj nanjo. Prostor na Taboru že sa-mi na sebi izredno reprezentativni, o čemer se je običnostno že ponovno lahko prepriča-lo, bodo dekorirani na način, ki pomenja za Ljubljano novoteto. Dostop bo dovoljen, ker ima reduta strogo eliten značaj, samo proti vabilu Z razpoložitvam vabil se bo pričelo začetkom januarja. 1610

u— **Pripravite si** za sveti večer naji-nejši liker sami V to Vam na najenostav-nejši način pomorejo Neuberjevi sloviti li-kerenci ki jih ima v zalogi za Ljubljano drogerija A. Kanc, sinova, Židovska ulica.

u— **Delikatesa in špecerija** s popolnim sortiranjem ter nizkimi cenami "Muc-Kolo-niale", Tavčarjeva ulica 4 se priporoča. 1582

u— **Opozorjamo** na današnji oglas Alojza Galleta o prevzemu in izvrševanju slaščičarske obrti v Gosposki ulici 4. 1582

u— **Pri nakupu obek** za Božič in Novo leto dajemo znaten popust, nakar slavno občinstvo najviljudneje opozarjamo Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3. 1586

u— **Žive ščke** in karpe ter druge ribe v četrti in petki pri Fr. Kham najcenejši nakup likerjev, vina šampanja in raznih de-litates.

OBLEKE

stnega zdelk Vam nud

NA CENEJE

Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova 3

Iz Maribora

a— **III. politična šola SDS** za mariborsko oblast v Mariboru se bo vršila v dne 28., 29. in 30. decembra. Prijavitelj je od po-sameznih krajevnih organizacij in zaupni-kov nad 30 mož in mladeničev iz cele obla-sti.

a— **Zbor g. Svetozarja Pribečevića v Macincih** v Medijurju. Dne 2. januarja 1927 ob pol devetih popoldne bo v Macincih v Medijurju velik zbor voditelja SDS g. Svetozarja Pribečevića. Po vsem Medijur-ju, v varaždinskem okrožju in tudi na slo-venski strani v okrožju Središča in Ormoža se vršijo priprave za veliko udeležbo na zboru. Pozivamo vse naše organizacije in zaupnike v srezih Ptuj, Ljutomer, Murska sobota in Dolnja Lendava, da odpošljejo na ta zbor čim največje število naših pristašev — Oblastni odbor SDS v Mariboru.

a— **Klerikalni politični shodi v šolah.** V St. Petru pri Mariboru so minulo nedeljo klerikalci pričeli svojo volilno kampanjo na način, ki je potreben javnega ožigosanja in glede katerega moramo zahtevati, da ga pristojne oblasti točno preiščejo in pozovejo krivce na odgovor. Razglašeno je bilo, da se vrši občni zbor "Kmečke zveze" s kmetijskim predavanjem. Prišla sta klerikalna kandidata oblastni živnozdravnik g. Pirnat in advokat g. dr. Veble. Po kratkem govoru g. Pirnata o odstavljanju telet (ali je go-voril samo o klerikalnih, ne vemo! Op. ur.) je dr. Veble razkladal na dolgo in ši-roko SLS politiko. Zahtevamo od oblasti, da ugotovi: 1. kdo je dovolil prireditev po-litičnega shoda v šolskih prostorih, 2. ali se je kurilo z dragimi šolskimi drvmi, ali s klerikalnimi, ker šolarje ne pustimo zmrv-zovati na račun klerikalnih političnih pri-rediv. Kako je mogoče, da se je vršil shod z vednostjo in privoleniem šolskega sveta vkljub tozadevnim predpisom? Ali plačuje-jo neklerikalni dvoplačevalci šolske slug-e za to, da snadžjo šole po klerikalnih shodih? Šolski prostori imajo služiti svo-jim namenom, ne pa za klerikalne shode, na katerih se po stari navadi pije na dr-žavo, na uradništvo in zlasti na učiteljsvo!

a— **Narodna hrvaška pesem v Ljudski univerzi v Mariboru.** Ta veleznamiva glas-bena prireditev v Ljudski univerzi (mala kazinska dvorana) bo v sredo 22. t. m. ob 8. zvečer. Na podlagi bogatega materijala, ki ga je zbral neumorni g. prof. Družević bo predaval poslednji o razvoju hrvaške na-rodne pesmi in o njenih posebnostih v raz-ličnih časih in v različnih pokrajinah — se-veda z muzikalčno ilustracijo. Pri ljubljena koncertna pevka ga Druževića bo zapela najlepše narodne pesmi! Ljudska univerza nudi s to prireditvijo in z nadaljnjimi pri-redivami o hrvaški umetni glashi redko pri-liko, da se prav dobro seznanj s hrvaško glasbo. Naj nihče ne zamudi te priložnosti!

a— **K razpustu okrajnega zastopa v Lju-tomeru,** o čemer smo nedavno poročali, še dodajamo, da je veliki župan mariborske oblasti naknadno imenoval v gerentski so-svet tega okrajnega zastopa še Vincenca Mihalića posestnika v Bučkovcih, tako, da šteje gerentski svet 12 članov.

a— **Planjski ples** se vrši letos dne 1. februarja v Götzovi dvorani.

Iz Celja

e— **"Lista vseh strank"** naj bi bila po "Slovenčevem" poročilu lista celjskih kleri-kalcev in Nemcev in radikalov proti celj-skim demokratom, častiravno so bile v Cel-ju vložene štiri kandidatne liste. V resnici pojdejo za to njihovo listo v boj samo kle-rikalci, Nemci in morda par onih radikal-nih voditeljev, ki so bili poslani v občinski svet na podlagi izrazito nacionalnega pro-grama, so se pa temu programu izneverili in

Plenarna seja trboveljskega občinskega zastopa

Trbovlje, 21. decembra.

Na večerajšnji plenarni seji občinskega zastopa je župan ... najprej prebral pismo ... lečenje zobovja šolske mladine, in poročal o ukrepih občine. Nato je sledila volitev zastopnikov in njihovih namestnikov v volilne odbore za 9 volišč. Izvoljeni so bili: 1. volišče Jožef Goropevšek, namestnik Alojzij Grčar; 2. volišče Jordan, namestnik Rudolf Ahac; 3. volišče Krusič, namestnik Ivan Breznik; 4. volišče Martin Povše; 5. volišče Rudolf Persoglio, namestnik Alojz Vrbnik; 6. volišče Milan Tržinski; 7. volišče Edvard Jurjavec; 8. volišče Karol Podlesnik; 9. volišče Karol Malovrh, namestnik Alojzij Tanšek. IX. Gašpar Vastič, namestnik Miloš Roš. Na predlog g. Ferda Roša se opusti volilni lokal v delavskem konzumu v Hrastniku in namesti po eno volišče v deški in deški soli.

Pri volitvi odsekov je poročal občinski svetovalec Krušič. Odobrena je bila formacija 9 odsekov, katerim predseduje župan, če pa je zadržan podžupan, ki je ob enem tudi član vseh odsekov. Izvoljeni so bili: 1. v finančni odsek celotno občinsko starešinstvo, 13 po številu; 2. ceste, kmetijske in ekonomije, 10 članov in sicer: Jože Goropevšek, Rudolf Ahac, Ferdinand Roš, Vinko Grabnar, Milan Tržinski, Ivan Breznik, Karol Malovrh, Gašper Vastič; 3. personalni odsek, 8 članov: Miha Koren, Miloš Roš, Ivan Krušič, Jakob Klenovšek, Karol Malovrh, Franc Brnjaz; 4. obrtni odsek, 8 članov: Janko Arnsčak, Miha Koren, Rudolf Persoglio, Martin Povše, Gašper Vastič, Franc Brnjaz; 5. stavbni in javna dela, 8 članov: Jože Goropevšek, Avgust Jordan, Jakob Klenovšek, Franc Gusič, Ivan Bistan, Ivan Jazbec; 6. zdravstveni odsek, 8 članov: Franc Slapšak, Miloš Roš, Karol Podlesnik, Franc Pliberšek, Alojz Tanšek, Alojz Höferle; 7. učni odsek, 8 članov: Miloš Roš, Franc Pencelj, Jakob Klenovšek, Alojz Vrbnik, Karol Malovrh, Franc Brnjaz; 8. ubožni odsek, 10 članov: Janko Arnsčak, Alojz Grčar, Franc Jeričičnik, Ivan Krušič, Edvard Jurjavec, Alojzij Strumelj, Karol Malovrh, Franc Brnjaz, Alojz Polg, te spadajo sem še župnik in šolski upravitelj g. Plavšak; 9. tržno nadzorstveni odsek, 8 članov: Janko Arnsčak, Rudolf Ahac, Jakob Klenovšek, Franc Tržen, Franc Brnjaz, Alojzij Tanšek.

Zanimivo so potekle volitve v krajni šolski svet v Trbovljah in v Hrastniku. V krajni šolski svet v Trbovljah so bili izvoljeni: župan Siter (30 glasov), Klenovšek (25), Goropevšek (23), Krušič (23), Pliberšek (23). V krajni šolski svet v Hrastniku: Malovrh (22), Jazbec (22), Höferle (24), Privšek (23) in Papčič (22).

V občinski zvezi so bili sprejeti: Anton Kunstelj, Janez Kopriva, Janez Novak, Anton Pograjc, Franc Požun, Peter Koritnik, Vinko Jaklič, Avgust Jošt, Alojzij Soba, Ivan Grablič, Ivan Mak, Ana Mohorič, Janez Ramšak. Zagotovilo za sprejem v občinsko zvezo so prejeli: Ivan Puffer, Niskolaj Volf, Rok Glaminger, Ana Waila in Alojz Kušič.

Pri slučajnostih je poudarjal župan Siter potrebo sistemiziranja mesta nadzornika za obširno občinsko posestvo v Trbovljah in Hrastniku, za nadzorovanje občinskih cest itd. Predlog, ki je bil sprejet, se je izročil v proučitev finančnemu odseku in odseku za ceste in ekonomije. Koren je predlagal, naj bi se v odsekih razčistilo vprašanje rešitve regulacijskega načrta in izboljšanje sanitarnih razmer v zdravstvenem odseku naj bi se pritegnile korporacije, kakor TPD. Ubožni odsek naj bi vzel v pretesno stavbo nove ubožne hiše, ker sedanja v Hrastniku ne ustreza svojim nameram in bi bilo najbolje, da se proda z izločeno vred. Vsi ti predlogi so bili sprejeti. Končno je še Arnsčak predlagal, naj bi se nekaterim ubožcem dovolile izredne podpore, kar je bilo tudi sprejeto.

— Sokolskino v Trbovljah. Kot vsako leto, bo tudi letos ob priliki božičnih praznikov nešteto zabav in prireditev v našem trgu. Najbolji užitek bodo pač brez dvoma imeli vsi posetniki in obiskovalci Sokolskinega v Trbovljah. Da zadovoljijo v polni meri svoje posetnike, je sklenila uprava Sokolskinega preskrbeti za praznične čim lepši program, kar se ji je tudi v polni meri posrečilo. Na Božič predvaja Sokolskino monumentalno filmsko delo „Nero“. To je komediant, tiran, umetnik in filmski cesar, ki pa nima nič skupnega s filmom „Quo vadis“. Na Stefanovo se pa predvaja film, ki je namenjen izključno le onim, ki so zdravih in trdnih živcev pod naslovom „Železni oklep“. Film „Železni oklep“ se ni bil predvajal v Sloveniji ter ga bodo v Ljubljani igrali šele za Sokolskim. Če omenim še prvotni Jazz-band orkester,

V kino Ideal pripravila se pariški balet

BONJOUR PARIS

PAZITE!

ki bo neumorno sviral pri večernih predstavah ob 8. zvečer, mislim, da sem s tem povedal vse. — Stalni posetnik Sokolskine. 1608

Ptujsko gledališče

Dne 15. decembra zvečer se je uprizorila Remčeva „Magda“. Občinstvo dela ni posebej razumelo. Tako je imel zdravnik pri naši prireditvi „Die Lacher auf seiner Seite“. Je li publika tako pokvarjena? Ali pa je morda gosp. Bratina kot igralec močnejša osebnost kot ga. Gabrijelečičeva?

Pomanjkanje srčne kulture pri enem delu publike je bilo očitno. Delo kot tako je tehnično balast za igralce in jubilo. Dvanajst različnih scen zadržuje razvoj dejanja. Treba bi bilo za to tehnično modernega odra in zlitja nekaterih scen. Če smo deloma morali grajati publiko in tehnično stran, moramo naše umetnike le pohvaliti.

Tako lahko imenujemo naš trio: Bratina-Gabrijelečič-Kaukler. Tudi scenerija nas je pijetno presenetila, zlasti se v 2., 7. in 8. sceni. Igra je bila polna življenjske sile, vere, toplote, v vseh nijansah izčelirana. Imamo stalno gledališče, stalno publiko in stalne dohodke. Samo malo nas je še v našem panonskem mestecu za vzdrževanje do brega in trajnega gledališča, kakor je sedaj.

Dr. G.

Ponos gospodinj

Je lepa kuhinjska orodja in edino orodje, s katero si nabavite na ugodne pri „Jeklo“, Ljubljana Star rg

Naši onstran granic

Mussolini o Jadranu in Dalmaciji

„Il Popolo di Trieste“ je priobčil povodom 40letnice Oberdankove smrtnitve spominski članek, ki je na kraju smrtnitve pred (številu let je bilo zadnji trenutek pred tiskom odstranjen) leti govoril prvi tržaškemu ljudstvu, zbranemu v gneči pred celico, kjer je prebil zadnje ure Oberdanka. Po tem prvem duhovnem kontaktu Mussolinija z Tržačani je sledil Mussolinjev govor 30. decembra 1918 v Trstu, ko so postajali na mestu, kjer so stala vesala, Oberdanku spominsko ploščo. Govoril je o mučeniku vmes pa se je dotaknil Jadrana in Dalmacije.

„Večernji narod“, še neformirani, plemenita, hočejo danes italijanskemu ljudstvu prepričati, posest našega legea ali še pregrenkega Jadrana.

Kjer je danes Italija, tam ostane, tako v Trstu tako na Reki, tako v Zadru. Ker pa je v Dalmaciji še toliko Italijanov, ki se prikazujejo vsaki dan s klicem na pomoč in jokom, ne bomo bili pozabljeni njihova pravica. Triumf pravice se lahko zabrani za nekaj časa, končno pa progre na dan.

O Dalmaciji pišejo italijanski dnevniki naprestando, velika je propaganda za Dalmacijo in Italijani upajo, da se jim posreči preplesti jo s svojimi trgovino in svojimi podjetji po določenih načrtih tako da bo najprej došla v gospodarski odvisnosti od njih in tet bi sledil čez čas dan, ko bi Jadran-ko morje nehalo biti grenko za Italijane!

Glede Dalmacije je rekel Mussolini sredi prilatelstva v Jugoslavijo, da se zgozdovina pred mejami ne ustavi...

— V Berseču je bil misijon „Istarska Rijeka“ poročila: V Berseču je bil te dni misijonar Prišel je tja tudi naš škof V cerkvi je govoril italijanski, pa obžaloval, da ne razume še dobro hrvaški, sicer pa bi jako rad propovedoval v našem lepem jeziku (nella vostra bella lingua). Ohljudil je, da se ga nauči in bo mogel govoriti v njihovem lepem jeziku. Ljudje so zmahevali z glavami, ko se jim je razložilo, kaj se jim je obetal v cerkvi, ker vidi haš obratno, kako se namreč povodi zatira njihov jezik V Berseču ni bilo potreba poslati italijanskega propovednika, saj je na razpolago dovolj takih, ki znajo jezik našega ljudstva.

— Iz Koroske. Polom Koroske banke razburja dalje duhove v deželi. Vodstvo banke je obdolževalo vlado v dolgem članku, da je ona kriva poloma. Oglasil se je tako deložni glavni Sumi in napisal še daljši članek, kjer zavrača energično vsako svojo krivdo na krah. — Zveza gospodarskih združenj na Koroskem je slavlila pred nekaj dnevi 25letnico „vojne“ obstanke. — Prištrah Heimatschutz v Krivi Vrbi so nasilno izgnali iz stanovanja čevljarja Nagla Pred odhodom v Celovec so bili storili dvakrat opravičilo, dasi je nasilstvo dokazano. Sedaj je šele višje sodišče v Gradcu ohodilo nasilnike v zapor deloma pogojno, deloma brezpogojno. Na Koroskem ni več pravice za Slovenca. — Spominska plošča v Goricih pri Borovljah je zopet zadana. Kakor znano, so jo hoteli znani hudobni ljudje izbiti in odstraniti. Precej časa je trajalo predno se je ljubilo sodni oblasti, da je prišla storilec. Prejšnje stanje glede plošče je vzpostavljeno, ali o kakih kazni za zlikovce še nismo pa najbrže tudi ne bomo nič slišali. S slovensko lastnino smejo početi razni nemški tiči, kar hočejo.

Sport

Zimski sport na Pohorju

Letos je na Pohorju zgodaj jako močno zapadel sneg. Mariborska podružnica SPD je radi tega že otvorila svoje na novo zgrajeno sankališče, ob koči, ki meri kakih 600 metrov. Lepo sončno vreme vabi sleher teža, da se navžje svežega zraka in toplaga solca. Smučarski tečaj, ki ga priredi podružnica SPD v Mariboru, pod vodstvom g. Badjura od 24. decembra do 6. januarja 1927 bo torej nudil vsem udeležencem obilo prijetnega zimskega sporta. Pod spretnim vodstvom novega oskrbnika g. Reša je pa tudi sicer bivanje na Pohorju nad vse prijetno. Izvrsne koline ter izborna vinsko kapljo se vedno dobi.

Na južni strani Pohorja solnce, sicer precej jemlje sneg, vendar je zato severna stran od Mariborskih koč preko Ruške pa tja do Klopnega vrha za smučarski sport zelo ugodna. Snega je 60 cm do 1 m, proti Klopnemu vrhu pa še več. Dnevna temperatura 12 stopinj C. Jako lepo naravno sankališče se razprostira od Ruške kočice do gostilne Repolush in je dolgo podrgno uro pehote. Marljivi odbor Ruške podružnice SPD praznuje na letošnjem Silvestrovem večeru 20 letnico svojega obstoja ter 15 letnico Silvestrovih večerov na Ruški koči.

Suhi tečaj za smučarje se vrši samo dne 23. t. m. v četrti ter odpade vsled predavanja v sredo. Po potrebi se bo vršil še en tečaj po praznikih. Vsakdo naj pride s smučmi in smučniški čevlji, sploh v opremljeni, v kateri namerava smučati. Le oni, ki še nima smuč in opreme, naj pride brez. Dostop je vsakomur prost. Namen subega tečaja je, da se kontrolira vsakemu njegova oprema, da se mi poda osnovne pojme o smučanju, da se ga navadi pravilno in hitro nataktni svoje smuč. S tem se skrajša čas na snegu in zamuda s takimi pripravami.

ASK Primorje (veselični odsek). Danes ob 18. seja širšega odbora v Emoni. Polnoštevilna udeležba obvezna. — Predsednik.

Zimsko-sportno predavanje se vrši danes, v sredo ob 8. zvečer v Mestnem domu. Vabimo vse, ki se zanimajo za smučarstvo, zimsko turistično in zimsko krasote naših Alp, kajti nad 80 skoptičnih slik Vam bo pokazalo v o krasote naših Alp v zimi. Posebej opozarjamo smučarje in smučarke, ki nameravajo letos prirediti, da pridejo k predavanju. Vstopnina je 5 Din za odrasle, 3 Din za mladino. Predavanje bo trajalo prilično podrgno uro. — JZSS.

Za smučski tečaj v Kranjski gori sprejema Savez prijave še do petka popoldne. Prijavijo se lahko tudi oni, ki bi želeli udeležiti se drugega tečaja, ki se bo vršil prve dni januarja. Prijave se oddajo lahko v trgovini Gorec.

Polovična vožnja za Božič. Člani JZSS imajo za Božič pravico na polovično vožnjo v Kranjsko goro in nazaj. Imeti morajo legitimacijo Saveza s sliko. Ravnati je tako, da kupi vsakdo celo karto, ki je pa ne odda, temveč se s potrdilom saveza z isto karto lahko vrača. Polovična vožnja velja od 23. decembra pa do 6. januarja. Legitimacije izdaja savez s svojimi vofriciranimi članom, ki so poravnali do Saveza vse obveznosti, in proti plačilu 5 Din. Legitimacije so stalne ter veljajo tudi kot legitimacije za kretanje v turistiški ceni za poset k obširni uprave in za turistiške železniške vozne listke v Avstriji (s popustom do 40 odst.) — JZSS.

Klub kolesarjev in motoklistov Ilirija sklicuje za danes 22. decembra ob pol osmi uri zvečer pri 1. ovem svetu (v restavraciji odn. Prečernovi sobi) članski sestanek. — Ker je razgovor zelo važen, se članstvo naproša, da se istega v čim večjem številu udeleži.

Nedeljski nogomet v Mariboru. V nedeljo se je vršila prijateljska tekma med SD Rapid in TSK Merkur. Rapid si je izvojeval z 12 : 0 (3 : 0) visoko zmago. Rezerva ISSK Maribor pa je premagala SK Svoboda s 5 : 0 (2 : 0).

Koturski savez SHS ima svojo redno glavno skupščino 9. januarja 1927 v Zagrebu.

Zagrebski haza. Podnavez sij je na svoji glavni skupščini v ponedeljek izbral za svojega predsednika g. Kovatiča, za podpredsednika g. Čuvala, za tajnika g. Balzarenjo za blaginjskega za znanega ljubljanskega snornika Vidmarja.

Sportno drsalističe SK Ilirija. V prihodnjih dneh po možnosti pa že z jutrišnjim dnem, otvoril Ilirija svoje sportno drsalističe pod Cerkovnim gradom. Drsalističe je nanovo in povsem moderno urejeno. Prostor je razdeljen v dva dela, od katerih bo določen eden za treninge v umetnem drsanju, drugi večji del pa za družabno drsanje. V večernih urah bo drsalističe odprto od 9 ure, po potrebi pa tudi do 10 ure, tako da se bodo večernega drsanja udeleževali lahko tudi vsi oni, ki so v dnevnih urah zaposleni. Za razsvetljavo je izborno poskrbljeno. Garderoba je letos primerno preurejena in povečana, tako da bo nudila obiskovalcem vse udobnosti. Drsalističe bo skozi celo sezono z največjo pažnjo oskrbovano, ter se bo drsalcem nudila vsak dan nova zrcalna plošev. Za shranjevanje drsalke je na razpolago še kakih 15 predalov, ki se dobe proti primerni odškodnini in v našem za celo sezono. Čas in kra izdajanja sezonskih kart se objavi v prihodnjih dnevih. Otvoritev drsalističe se objavi v časopisih ter s posebnimi oglašnimi tablam na vseh prometnih točkah mesta. Za prvo polovico januarja pripravila Ilirija važne in zanimive sportne, kakor tudi družabne prireditve na ledu, ki bodo za ljubljanski povsem nove, ter bodo vzbudile sigurno največjo pozornost. Področnosti o teh prireditvah se objavijo pravočasno v dnevnih listih.

Gospodarstvo

Kako je letošnje vino in kako bi lahko bilo

Prorokovanja koncem poletja o slabem vinškem pridelku, ki naj nas letos čaka, se k sreči niso izpolnila.

Vina je letos res malo, a povprečna kakovost — v kolikor sem dosedaj imel priliko opaziti — je dobra. Po starih vinih je vedno večje povprečevanje. Zato se tudi cene pri vinu primerno poskočile. Ponokod so tako malo vina pridelali, da ne krijejo z izkupičkom niti stroškov za obdelovanje vinogradnika in še celo ne stroškov za zatiranje trstnih škodljivcev. Oni, ki so smotrno postavili pri zatiranju trstnih škodljivcev in ki se niso pri tem preplašili velikih izdatkov, so vseeno dobro odrezali v primeru z drugimi.

To, kar se je premalo pridelalo, skušajo brezvestneži povečavati iz gole dobičkazelnosti, tako da primežajo nekaj sadjeva vinu. Pri tem se zanašajo iz nevednosti na znano dejstvo, da se ni dala še ored kratkim z vso kemijsko gotovostjo določiti navzočnost sadjeva v vinu.

Bila je to pomanjkljivost na naši strani, ki se ukvarjamo s presovo vina, ki so jo dosedaj ljudje poštno izrabljali in je marsikateri polovnjaček šel po deželi kot vino, čeprav je bilo pomešano s sadjevcem. Tako je marsikdo obsojal na račun konsumentov.

Jezik izkušnega vinskega izvedenca je trdil z vso gotovostjo v takih primerih o nepristnosti z jezikom v primerih, kjer je bilo kletarstvo povsem na višku.

Cela presoja vin in mešanje vin s sadjevcem je bila posebno otežkočena, ker so dale tipične kvarne glivice za vrenje sadjeva vinu tudi v onem delu, kjer okus po sadjevcu.

To vse je dalo vinskim izvedencem vzpodbudo, da so spopolnili svoje orožje v borbi proti ponarejevalcem vina. Z doseženimi uspehi smo lahko zadovoljni.

Kakor bomba z jasnega neba je treščilo letos v gnezdo temnih pošteljakov in ponarejalec vina ko so se letos prvič uporabili izkustva zadnjih let pri presoji sumljivih vin kajti še šest se je letos ugotovilo na ozemlju mariborske oblasti, da je bil sadjevec primešan vinu. Tako mešanje sadjeva z vinom je pri nas po zakonu o vinu kaznjivo.

Ce se še posebno poudarja, da so to samo primeri, ko so opeharjene stranke same prišle sumljive vzorce v preiskovanje, mora priti vsak do prepričanja, da morajo biti razmere ponekod po kletah obupne.

Zato naj bodo moči besede svarilni glas za one, ki menijo, da nastane iz sadjeva vina, če pride v vinskih sodih z vinom v dotiko.

Dosedaj je bil govor le o vinu, kakršno je. Izpogovoriti je še o vinu, kako bi lahko bilo.

Po mojih izkustvih se bore malo našega vina izvažna na Češkoslovaško. Izvozniki vina se sicer malo jezijo zaradi formalnosti, so na naši predpisi vendar dobri, ker se na tak način spozna kakovost izvoženega vina in eventualno zabrani, da bi se izvozilo blago, ki ne ustreza zakonskim predpisom. Reči moram da kupujejo Čehi pri nas le dobra vina, medtem ko kupujejo naši ljudje iz tuje vse, kar ima le blesteto ime. Uvožena vina Bordeaux so take kakovosti, da jih posekajo naša štajerska vsaka časa.

Zato se mi vidi umestno opozorjati široko javnost, da naj povprašuje raje po domačih vinih, ker so boljše kakor po tujih, ker s tem si ohranimo važno pridobitno kmetijsko panogo na višku, ki je v svetovih legah edini vir dohodkov našega zemljana.

Vinski izvozniki bi morali misliti na resno reklamno kampanjo za naša vina v tujini, kajti dokler ne bodo v inozemstvu tuji spoznali in primerjali naša vina s tujimi, ni misliti, da bo vinogradništvo v bodoče zaposlilo v naši oblasti toliko ljudi kakor danes.

Svoje dni je bilo družace: takrat ni bilo treba reklame za naša vina, kajti naši naravní sosedje niso poznali drugih vin kakor štajerska in tirolska. Od preobrata sem so nastale okoli nas meje, ki onemogočajo našim vinom lahek prehod in s tem tudi zanimanje za naša vina v tujini padlo.

Inž. Henrik Mohorčič.

Tržna ooročila

Dunajski goveji sejem (20 t. m.). Dogn 2328 glav; od tega 478 iz Jugoslavije. Ob zmanjšanem dognu je primanjkovalo tudi vesela za nakupovanje. Cene nespremenjene. Notirajo za kg žive teže: voli I. 1,55 do 1,85 (izjemno 1,90 — 2,05), II. 1,25 — 1,50, III. 0,90 — 1,20, bik 1 — 1,40, krave 0,80 do 1,30 (1,55), slaba živina 0,50 — 0,70 silinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (20 t. m.). Ameriški in budimpeštanski tečaj malo višji, kar pa je bilo na dunajskem tržišču brez posebnega vpliva. Čvrst je bil oves in več se je popravilo po otroh. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v silingih: pšenica domača 40,75 — 41,25, madžarska Tisa (79 do 80 kg) 45,75 — 48,75; rž 81,25 — 88,75; turščica 23,25 — 24,25; oves: domači 24,75 — 25,50.

Načrt zakona o mestnih hranilnicah. Iz Beograda poročajo, da je v ministrstvu za trgovino in industrijo načrt zakona o mestnih hranilnicah. V istem ministrstvu izdelujejo nadalje načrta zakonov o hipotekarnih kreditih in o gospodarskem svetu.

Ukres vinske razstave in seima v Ivanjki. Vinska zadruga „Jeruzalemski“ v Ivanjki se je priredila po lanskem uspešni prireditvi ojnčnega tudi letos vinsko razstavo in sejem 9. t. m. v veliki dvorani kolodvorske restavracije v Ivanjki. Zanimanje za to prireditev je bilo od strani producentov in kupcev večje kakor lani. Večja skupaj je 84 razstavljavcev razstavilo 178 vzorcev iz letnikov 1926., 1925., 1924., 1923., 1921., in 1917.; od teh je bilo 28 vzorcev razstavljenih samo za poskušajo in oceno, 150 pa za prodajo, in sicer okoli 5000 hl. Skoro vse vinske gorice iz ormoškega in ljubotermškega okraja so bile na razstavi zastopane, in sicer: Brebrovnik, Cerovec, Gomila, Grosčak, Huhbar, Ilavec, Ivanjkičak, Ivanjkičak, Jeruzalem, Kažar, Kog, Kršnjak, Litmerk, Mala Nedela itd. Največ je bilo namenske vina, in to 97 vzorcev: laškega rilinga 21, pošna (mozlerja) 19, belega burgundca 14, muškatskega silvana 8, rulanca 4, silvana 4, tramineca 3, renskega rilinga 3, muškatskega 1, muškatske ranine 1, nebur-

žana 1 in portugalke 2 vzorca. Po letnikih je bilo iz leta 1926. 113, t. 1925. 56, t. 1924. 5, t. 1923. 1, t. 1921. 2 in t. 1917. 1 vzorec. Cene so se gibale od 8—17,50 Din. Iz pristojnih gospodarskih strokovnjakov gosp. Zabavnik, gosp. Zupana, gosp. Kočevarja in drugih lokalnih veščakov sestojela ocenjevalna komisija je klasificirala vse vzorce. Najboljša vina so dobila 6, najslabša pa 0 točk. Z ničlo označeni vzorci so bili z razstave izločeni. Šest točk je dobilo 14 vzorcev, pet 25, štiri 37, tri 49, dva 40, eden 9 in nič točk 2 vzorca. Pri dveh vzorcih je pa cena izostala. Razstava, ki je bila z nagovori gospodov srezkega poglavarja, občinskega kmetijskega referenta, zastopnika Kmetijske družbe in predsednika združenja „Ljubotermčani“ odprta, je dosegla svoj namen. Četudi se niso morda sklenile kupnje v zaželjeni meri, so se vendar kupci informirali kje, kakšno blago in po kakšni ceni ga lahko dobe v primeru potrebe. Take prireditve so povsod umestne, in to tem bolj, čim širše imajo podlago, ker nudijo vinskemu producentu priliko doseči prvenstvo, vinskemu kupcu pa predložijo mnogoličnost v produkciji tako glede kvalitete kakor cen. Dne 15., 16. in 17. januarja 1927 bo enaka prireditev v Ptuj za vso mariborsko oblast. Zeleti bi bilo, da bi se znali na tej tekmi posebno producenti kvalitetnih vin iz vseh krajev tukajšnje oblasti in bi tako pokazali na enem kraju interesom celotno sliko naše vinske produkcije.

— Dobave. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 3. januarja 1927 ponudbe za dobavo salmijaka, voščenič sveč, vrvice za izolacije itd. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 12. januarja 1927 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznega orožja (1500 toplot, 130 nemških in nastavnih ključev za vijake, 100 vij za gramoz in 100 komadov raznega drugega orožja); 15. januarja 1927 pa pri isti direkciji glede dobave 6100 prašnice; 18. januarja 1927 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih svodrov za kovine in les in „Zahradormfarsers“; 20. januarja 1927 pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala (2000 kg loja, 1500 smolnatih bakelj, bombaž, mlo, kaljevo mlo, vasilin); pri direkciji državnih železnic v Ljubljani pa glede dobave 50 ton bukovega oglja. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

— Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva na Vipu. Na Vipu se je ustanovila podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo s sedežem v Rožni dolini. Ker je tudi iz prebranih ozirav za Ljubljano velikega pomena, da se vrtnarstvo v njeni okolici postavi na čim višjo stopnjo, le odobravnimo ustanovitve te koristne podružnice. Da uspeh ne bo izostal, dokazuje agnost podružnice, ki že danes odpravi vrsto zimskih predavanj, in sicer s predavanjem o zboljanju sadjarstva in vrtnarstva. Predavanje se bo vršilo v novi šoli na Glinah ob 4. popoldne. Vstop prost tudi nečlanom.

— Preureditev statistike naše zunanje trgovine. Na željo naših gospodarskih krogov, naj se statistika naše zunanje trgovine simbolizirajo izpolnijo in razširi, je statistični oddelek generalne direkcije carin sklenil, da vodenje statistike izvoza in uvoza prilagodi potrebam našega gospodarstva. Zato bo od novega leta 1927 dalje naša izvozna in uvozna statistika tako urejena, da bodo označeni tudi oni važnejši predmeti, ki jih carinska tarifa ne omenja ali omenja samo v zvezi z davčnimi predmeti.

— Kriza v madžarski mlinski industriji. Iz Budimpešte poročajo, da se tamkaj širijo vesti o obsežnih ustavitvah obratov zaradi slabega izvoza mlevskih proizvodov.

Borze

21. decembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupniški zaključki). Vrednote: investicijsko 80 — 82, vojna škoda 343 — 0, zastavnici in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195 — 198, Ljubljanska kreditna 145 — 0, Merkantilna 95 — 95 (95), Prastrediona 890 — 0, Kreditni zavod 170 — 180, Strojne 90 — 0, Trbovlje 338 — 0, Veveče 115 — 0, Stavna 55 — 65, Šešir 104 — 0. — Blago: Zaključki: trami merkantilni, od 29/24 in 21/26, od 5—10 m, feo vag. meja, 1 vag. 290 — 290 (290); javorjevi hloidi, slavonski (bel javor), od 35 cm premera naprej, la, feo vagon meja, 2 vagona 1470 — 1470 (1470); hrastovi železni pragovi, tesani na živ rob: 2,70 m dolž., 14 x 20, feo vagon meja, 2 vagona 66 — 70 (67). Drugeče nespremenjeno.

ZAGREB. V bančnih vrednotah nespremenjeni tečaj. Industrijske vrednote brez prometa. Pri izvenkulinskih vrednotah beležijo likvidacije delnice Hrvatska, Ljubljanska kreditna, Dubrovačka in Drava. Vojna škoda je zelo čvrsta in je zabeležila porast. Promptna se je trgovala po 346,5 in se iskala proti koncu po 346,25; za januar se je ponujala po 350. Promese so se iskale po 15, a ponujale po 20. — Pariz in Italija sta bila mednarodno čvrsta in sta v Curihu porasla. Temu primerno sta se okrepila tudi v Zagrebu, kjer sta spečeta trgovala Pariz po 290, Italija pa po 256,75. Keneze sta oslabela. Dunaj je bil čvrst zaradi pomanjkanja blaga. Skupni devizni promet 12,3 milijona dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam 2260—2275, Dunaj 798,5 — 801,5, Berlin 1348 — 1351, Italija 256,19 — 258,19, London 274,83 do 275,68, New York ček 56,55 — 56,75, Pariz 227,96 — 229,98, Pariz 167,7 — 168,5, Svica 1004,5 — 1007,5; efekti: Eskomptna 100 do 101, Jugo 97 — 98, Prastrediona 890 do 897,5, Ljubljanska kreditna 142 — 145; industrijski: Sečerna Osijek 405 — 420, Trbovlje 330 — 337, Slavonija 82 — 83, Veveče 115 — 0; državni: investicijsko 81 — 83, Vojna škoda 346 — 346,5.

CURIH. Beograd 9,125, Berlin 123,10, New York 517,125, London 25,0875, Pariz 20,90, Milan 28,45, Pariz 15,32, Budimpešta 0,007235, Bukarešta 3,65, Sofija 3,75, Dunaj 78,025.

Iz življenja in sveta

Težke obdolžitve zoper bivšega avstrijskega finančnega ministra

V času, ko se pri nas tako rado grmi radi korupcije in raznih afer, ki zahtevajo razčiščenje pred posebnimi odbori, je prišla v Avstriji na dan mučna afera, ki prica, da se korupcija ne omejuje samo na nekatere dežele.

Med dunajsko pošto hranilnico in med švicarskim bančnim trustom "Union" se je pred par leti sklenila pogodba, ki je imela težke posledice za prvoimenovani zavod. Za trustom je stal švicarski bankir Bosel in z njegovimi pooblaščenici se je pogajal tedanji finančni minister dr. Ahrer, ki je vodil finančni resort v Rammovi vladi. Doktor Ahrer je bil klerikalec; a to ga seveda ni oviralo, da ne bi sklepal kupčij sebi v prid. Za posredovanje pri tem aranžmaju je prejel dr. Ahrer pol milijona dolarjev ali 35 milijard avstrijskih kron.

Kmalu nato pa je mož uvidel, da je najbolje, če se kolikor mogoče hitro umakne iz javnega življenja in celo z avstrijskega teritorija. Odpravil se je v Ameriko. Tam je nastopal v različnih misijah, ponekod se je dal celo slikati z avstrijskim poslanikom pri vladi Zedinjenih držav — skratka, mož je blamiral dunajsko vlado prav temeljito in še sedaj krožijo njegove slike po ilustriranih časopisih.

Ko so avstrijski listi, na čelu jim graška "Fagespost", odkrili škandal, je dunajska vlada pozvala dr. Ahrerja nazaj domov, da se zadeva pojasni, on pa opraviči. Toda Ahrer, ki je šel v Ameriko radi doždevnih kupčij z lesom, se niti ne oglasi. Z ene strani poročajo, da je sploh zanjakala vsaka sled za njim in da se je mož varno zabarikadiriral na Kubi, kjer ga pač ne bo zlahka dosegli; druga poročila zopet pravijo, da se Ahrer nahaja na potu iz Amerike v Evropo in da hoče obiskati Finsko, kjer bo sklepal nove lesne kupčije.

Avstrijski vladi je dogodek seveda zelo neprijeten; tem neprijetnejši, ker nima v rokah nobenih dokazov o sigurni Ahrerjevi krivdi in ga radi njegove odsotnosti ni mogoče niti zaslisliti. Tiralice se Dunaj ne more poslužiti, pač pa mora potrpežljivo čakati, da se bivši finančni minister vrne prostovoljno, češar seveda najbrže ne bo storil, ali pa da se umakne v tatisje, kjer ga ne bo mogoče prisiliti, da pride pred avstrijskega preiskovalnega sodnika. Škandal pa je vsekakor velik in se v vsakem slučaju obetajo radi njega avstrijskim klerikalcem še velika razkritja.

Nasilni italijanski pevci

V dunajski Volksoperi so imeli te dni velik gledališki škandal. Uprava gledališča je sprejela ponudbo nekega italijanskega ansambla, ki se preživlja z gostovanji na tujih odrih. V ansamblu so pevci in pevke zelo različnih kvalititet. Slučaj je nanesel, da je ansambel hotel izvajati opero "Carmen" in da je zasedel naslovno vlogo z zelo slabo pevko. Na Dunaju se take zasedbe ne obnesejo. Vendar se je predstava začela ob predpisanim času in pevka je prišla na oder, kakor da ji vloga ne dela ne glasovnih ne igralskih težkoč.

Članstvo Volksopere, ki je za stvar pravočasno doznalo, je protestiralo zoper to zasedbo in je zahtevalo, da se pevka umakne, vloga pa prezasede. Italijani tega niso hoteli storiti in so vztrajali trmoglavo pri svoji primadoni. Stvar je izzvala naposled toliko ogorčenja, da je prišlo med člani zavoda in med gosti do glasnega prerakanja in do krvavega pretepa, ki se je ustavil šele, ko je posegla vmes policija. Pretep je trajal cele trideset ure. Šele po tej dolgi pavzi se je opera nadaljevala in odigrala do konca.

Italijani so radi burnega dogodka zelo razjarjeni in so se revanžirali zavodu na ta način, da so ravnateljstvu zagrozili z represalijami samega Mussolinija. Obrnili se bodo nanj v primeru, da bi hotela direkcija Volksopere odpovedati pogodbo. V tem primeru, pravijo Italijani, bo Mussolini posegel

vmes in prepovedal sleherno gostovanje nemških pevcev in igralcev v Italiji.

General Baratier, predsednik investicijske komisije Društva narodov v Nemčiji.

Živahno božično trgovanje v Londonu

Iz Londona poročajo, da se letošnje božične kupčije razvijajo v takem obsegu, kakršnega ne pomnijo zlepa ne v angleški prestolnici ne v britanski provinci. Ljudje tako kupujejo božična darila, da trgovci ne morejo zadovoljiti vseh potreb kupujočega občinstva. V banke teče denar kakor bi ga nosila zlata reka. Dočim so trgovci lani v božičnem terminu oddali v bančne zaloge 60 milijonov funtov sterlingov, so letos že dosegli 75 milijonov, a vsota bo do božičnih praznikov pač še zelo narasla.

Nakupovalni center se nahaja med Marble-Archom in Oxford-Circusom. Ta del mesta je bil te dni tako natlačen, da je bila sleherna pasaža nemogoča. Samo na enem trotoarju so našli brezposelni opazovalci vrveža 50 tisoč dam, ki so hitele iz trgovine v trgovino. To je bilo ob 11. dopoldne. Zvečer se je to število početrilo, ženskega sveta je bilo za 200.000 duš. Londonski trgovci si lahko manejo roke, njim je Jezušček že izkazal letošnjo milost.

Ženski tenor

Vsakovrstna čudesa se dogajajo na svetu. Na sestanku dunajskih zdravnikov je demonstriral vseučiliški docent dr. Fröschel te dni izredne poskuse z damo, ki ima tenorski glas. Zdravniki izprva niso bili nič obveščeni, kaj se bo zgodilo. Naenkrat so se odprla vrata sosedne sobe in začela se je arija Radamesa iz "Aida". Misli so zatorej, da jih hoče potegniti. Ko je bila arija končana, so začeli splošno hvaliti svež in čvrst glas, ki je po njihovi sodbi prihajal iz grla mladega tenorista. Tu pa jih je dr. Fröschel presenetil: velel je vstopiti tenoristu v dvorano in zdravniki se niso malo čudili, ko so ugledali pred sabo mlado, elegantno damo, kateri je jedva 23 do 24 let.

Docent je takoj razložil, za kaj gre. Dama je bila operirana radi golše. Odtlej se ena glasnica trese nekoliko počasneje kakor druga. Dama, ki prej še nikoli ni skušala peti ter nima nobene pevške izobrazbe, je naenkrat postala — tenoristka.

Zdravnik je dal damo röntgenizirati in je ugotovil, da je njeno grlo brez napak. Popolnoma izključen je zato slučaj, ki se večkrat opazi v varijetah in kabareti, kjer pojejo ženske z moško formiranim grlom moške glasove.

Glas mlade Dunajčanke tudi ni baritončno barvan. Prej bi se dalo reči, da je kontraalt. Sedaj se pevka uči petja pri nekem glasbenem pedagogu, ker hoče svoj tenor izrabit in če mogoče z njim napraviti kariero. Faki primeri so trece redki, medicina jih pozna nekaj, le da ne nastanejo slične stvari po vsaki operaciji golše.

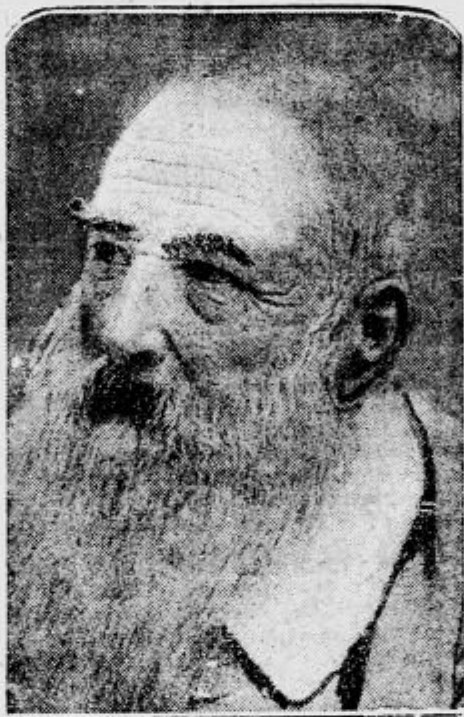
Zgodba o svežem jajcu

V prostranem angleškem kraljestvu si je dovolila neka razpošiljalca jajc to-le šalo: na lupino nekega jajca, ki je bilo namenjeno za pošiljatev čez ocean, je napisala: "Sosedstvo me ima za najlepšo deklico v mojem kraju. Moža, ki dobi v roke to jajce in je še samskega stanu, sem takoj pripravljena poročiti." Pod temi besedami je stalo ime dekleta in naslov.

Naključje je naneslo, da je usodepolno jajce res prišlo v roke nekemu samcu v Londonu. Mož je bil romantično navdahnjen in je verjel v usodo. Takoj je tekel na pošto in brzojavil v Ameriko, da je prišlo jajce njemu v roke in da pričakuje odziva razpošiljalke, ki je napisala na lupino jajca take in take besede.

Odgovor je res prišel, a glasil se je popolnoma drugače kakor si je Londončan predstavljal. To-le je moral vedno iznova prebirati angleški samec in pri tem zmajevati z rameni: "Bila bi rada držala dano besedo, toda medtem ko je prišlo jajce vam v roke, sem se že omožila in danes sem mati treh otrok."

Kaj se je v tistem trenutku zgodilo z železdom nesrečnega londonskega samca, o tem molči zgodovina.

Claude Monet

nestor francoskih slikarjev, ki je, kakor smo že poročali, pred dnevi po dolgi več mesečni bolezni umrl.

Bogastvo ruskega carja

Werner Sombart opisuje v svoji novi knjigi (O gospodarstvu v dobi kapitalizma) bogastvo poslednjega ruskega carja. Cenitve so v nemški valuti, kar pa ne zmanjša vtisa o ogromnem bogastvu.

Letni dohodki Nikolaja II. so znašali 150 milijonov zlatih mark (dve milijardi Din). Samo civilna lista je vrgla 32 milijonov letno. Veliki knezi in kneginje so od te vsote prejeli letno po 2 milijona, a carica vdova 520.000 za vsakdanjo potrošnjo. Nadalje je car vsako leto naložil za dote svojih hčera po 85.000.

Carške domene so bile obsežnejše kakor današnja Nemčija. Posebno lepe dohodke so carja vizir krasni gozdovi, ki so se metodično eksploatirali. Tretjina plodne zemlje je bila oddana v najem kmetovcem in vinčarjem. Carski upravitelji so zgradili moderne mlaze, žitnice in rudnike. Nad 30 milijonov so letno vrgli sibirski rudniki platina, zlata, srebra in bakra.

Ze v luči teh števil se pričenjajo jasni razlogi socijalne revolucije, ki je tako globoko zastavila svoj krampl in lopate.

O tempora, o mores!

Motil bi se, kdor bi mislil, da se izpreminja samo čas, ne pa tudi ljudje. V tem nas lahko potrdi sestavek o dovoljenih in nedovoljenih imenih v Italiji, kjer ime ni prazen zvok, marveč važna in vedno aktualna reč.

Dokler so Italijani očkovali s komunizmom in Rusijo, so krščevali svoje otroke tudi na ime Lenin. I Bebli niso bili redki in neki navdušen sodrug je krstil sina na ime Petrolej, hčer pa na Dinamit, ki je v italijanski ženskega spola. Še lepše je bilo v neki toskanski družini. Tam je oče dal enemu izmed svojih otrok ime Socia, drugemu pa Lismo. Mati ni smela nobenega predpostavljati drugemu, ker je bila družinska harmonija popolna samo tedaj, ko je poklicala oba otroke naenkrat k mizi.

To so primeri iz zadnjih let. Pred tem časom je bila doba, ko so bili Italijani silno navdušeni za pesnika Carduccija, avtorja znane "Ode na satana". In satani so kili v Italiji iz tal, kakor da se je odprla vesoljna zemlja. In Lucifer je bilo nekaj čisto navadnega. Danes so ti Luciferji dorasli možje in pridno pomagajo v fašistovskih vrstah.

Neka učiteljica na kmetih v italijanski provinci se piše celo Satanina. Ljudje pa pravijo, da je to najnedolžnejše bitje, kar se jih je kdaj rodilo in da Satanini lahko brez skrbi zaupajo svoje otroke. Prav navadna imena so v Italiji Liberta, Luce (Svoboda, Luč) in tako dalje.

V zadnjih letih pa so postala aktual-

Popolnoma novo!

Prvič v Ljubljani!

Pri večerajšnji premijeri je dosegel

HARRY HILL

velikanski uspeh s svojo nedosegljivo fino zamišljeno pustolovno komedijo:

NA VALU 1.000

Osem dejanj sporta, ljubavi, komičnih zapletljajev. — Njegova ljubka živahna in nad vse temperamentna partnerica pa prav nič ne zaostaja za slovitim Harry Hillom.

Originalno!

Zabavno!

Humoristično!

Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

1. tni Kino Matica, najudobnejši kino v Ljubljani.

UNION

ČOKOLADA
KAKAO
BONBONI

žal blizu 7 let v postelji. Stirikrat je menjal stanovanje, ne da bi se premaknil. Prenesli so ga v posteljo.

O slavnem sodniku Dorvilleu pripovedujejo, da je vodil razprave v postelji. Ko se mu je bližala smrt, je v oporoki prepovedal nabavo krste in so ga zares v njegovi postelji položili k večnemu počitku.

× **Novi predsednik švicarske republike.** Josip Motta, ki je bil nedavno že v tretji izvoljen za predsednika švicarske konfederacije je rodom iz Ticina. Posvetil se je najprej juridičnim študijem, ko je bil 26 let star, je bil izvoljen za poslanca in od tedaj je šla njegova kariera stalno navzgor. Leta 1911. je bil izvoljen za svetnika švicarske konfederacije, med vojno leta 1915. je postal prvi predsednik, pet let pozneje je bil izvoljen v drugič. Pred dvema letoma je bil šef švicarske delegacije v Zenevi, kar mu je naklonilo tudi čast predsednika zborovanja Društva narodov pri tem zasedanju. Lani je bil izvoljen za podpredsednika federalnega sveta. Predsedniška doba traja v Švici 6 let.

× **Nova struga Vltave.** Da se skrajša tok Vltave skozi Prago, ki dela več vijug skozi mesto ter da se zgradi novo pristanišče in nov tovorni kolodvor, so se zdavnaj začela obsejna dela. V to svrhu so skupali novo strugo Vltave zunaj mesta, ki se steka v stari tok pod Prago na severu. V nedeljo je bil v navzočnosti ministra za javna dela Spine in desetstisočev gledalcev razstreljen jez, naker je začela teči voda po novi strugi.

× **Petrolej iz premoga.** Na ozemlju za vodo za raziskavanje premoga v Mülheimu ob Ruhrji se je zgradila naprava za pridobivanje umetnega petroleja iz premoga. Z obrtom prično že prihodnji teden.

× **Pajolan v Turčiji.** Valija v Trebissonu je izdal strog ukaz, da Turkinje ne smejo več nositi pajolana. Prepoved je utemeljil s tem, da običaj nasprotuje predpisom higijene in daje tudi zločincem priložnost, da se laglje skrivajo. Vsaka Turkinja, ki ne ni se pokorila ukazu Valije, pride v bodočo pred sodišče. To je, posebno važno, ker se doslej še ni primeril noben slučaj, da bi oblasti izrečno zabranjevala pajolan. V ostalem spada Trebissonski okraj ali vilaje med najnaprednejše kraje v azijski Turčiji in spominja nekoliko na poskus, ki ga je podvel Kemal paša v Kastalmaniju, ko je snel fes, ga zavrgel in se pokril s cilindrom.

Res čudovito je . . . . .
Svilena obleka oprana z

ENA

izgleda kakor nova!

Napredek feminizma v deželi gospe Butterfly

Uradnik poučuje skupino nameščenk na električni cestni železnici v Tokiju, kako se ravna z bloki voznih listkov.

Nogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Dopisi

SKOFJA LOKA. Podružnica Kola jugosl. sester je priredila v nedeljo božičnico v doški osnovni šoli. 80 revnih dečkov in deklet je bilo obdarovanih s čevlji, oblekami in klobuki. Tudi slaščice, ki so jih rade napekle naše gospe, sladkorčkov, fig in rozic, ki so jih dali g. trgovci, ni manjkalo. Vsem, ki so pripomogli k tako bogati obdaritvi in so pomagali pri akciji za pomoč poplavljenim, izreka odbor podružnice najtoplejšo zahvalo.

LESCE. Božičnica na osnovni šoli bo dne 24. t. m. ob 9. dopoldne in bodo otroci obdarovani s toplimi oblekami in drugimi darili. Vabljeni so vse mladinci naklonjeno občinstvo. Darila se hvaležno sprejemajo.

TRNJE PRI BREŽICAH. V sredo, dne 15. decembra je umrla g. Ivana Sedec, oboževana Benčak, posestnica v Trnju št. 2. Pokopnica, stara komaj 23 let, je bila v okraju splošno priljubljena ter veselo njene izredne dobroti, naderjenosti in resnosti posebno pri srcu. To je dokazal zlasti njen pogreb, ki je bil kljub slabemu vremenu tako polnoštevilčen, kakršnega se v okraju le malokdaj vidi. Ohranimo blago pokojnico v najlepšem spominu, njenim sorodnikom — posebno se njenim staršem — pa naše najodkritostnejše sožalje!

MIRNA. Kakor že par let, smo tudi letos priredili za šolsko decu »Miklavžev večer«. Na sporedu je bilo lepo triglasno petje, deklaracija in čarobna igrice »Zaklad«. Vse točke so v popolno zadovoljstvo izvršili šolski otroci. Zlasti igra, ki je nalašč za ta večer spisal tukajšnji knjižničar g. Lipovč, je bilo kljub slabemu vremenu tako polnoštevilčen, kakršnega se v okraju le malokdaj vidi. Ohranimo blago pokojnico v najlepšem spominu, njenim sorodnikom — posebno se njenim staršem — pa naše najodkritostnejše sožalje!

SEMČ. Tu smo pokopali dne 17. t. m. gospo Marjo Sepahar roj. Kenda, staro 64 let. Pokopnica je bila vrlo napredna ter dobra gospodinja in gostilničarka. Pripomogla je veliko tudi Gaslinemu društvu v Semčju, ter bila prva, ki se je zanimala za društvene prireditve za takoraznih deških. Le pod njeno roko se je počel razvijati prostovoljno delo, kakor je danes v ponos Semčju. Sploh je bila vedno vesela obraza, imela je dobro besedo za vsakega in bila tudi odprta in prijazna ubogim. Kako je bila v čisti, se je videlo pri pogrebu. Velikanska množica jo je spremljala na njen zadnji poti. Med drugimi se je udeležilo pogreba tudi Gaslino društvo in šolska mladina, kateri je bila pokojnica vedno naklonjena. Bodi ji lahka zemlja, prizadeti rodoljubi naše sožalje!

SV. DUH NA OSTREM VRHU. Odkar smo se rešili sušerskih spon in je tudi naša najsevernejša meja izletna točka Sv. Duh zadikala v znaku svobode, se je priredila na tukajšnji šoli vsako leto božičnica s obdarovanjem uboge obmejne dece. Isto se namerava storiti tudi letos. Nad tri četrtine tukajšnjega prebivalstva živi v veliki revščini. Staršem primanjkuje za nabavo obleke, obdržala in šolskih potrebščin potrebno sredstvo, vsled česar njih otroci ne morejo redno zahajati v šolo. Da bo do danes neomajana nacionalna erdnjava Sv. Duh mogla tudi v bodoče klubovati vsem sovražnim navalom, ki moramo privržnosti narodno zavedno posadko. In kdo bo ta posadka? To bo naša nadebudna mladina, katero bo treba za to pridobiti in vzgojiti. Razne prireditve, h katerim spada tudi nameravana božičnica, so mogočno sredstvo v dosegu omenjenega smotra. Ker pa primanjkuje v to svrhu potrebna gnotna sredstva, prosijo podpisano šolsko upraviteljstvo rodoljubna in narodna čuteča srca za prispevke. Vsak tudi najmanjši dar je dobrodošel! Nedožna srčeca vam bodo hvaležna za vse, kar koli jim darujete! Vse darovalce bo pa spremljala prijetna zavest, da so s svojo požrtvovalnostjo doprinesli mnogo k vzgoji naših bodočih grančkarjev. Darila sprejemajo do 16. januarja 1927 (vsled snežnih zametov se prireditve ne more prejevršiti!) podpisano upraviteljstvo. — Šolsko upraviteljstvo Sv. Duh na Ostrem vrhu, p. Selma ob Dravi.

ST. ILJ V SLOV. GORICAH. Ker je bil »Miklavžev večer«, ki ga je priredil »Obmejno zveze« v St. Ilju dne 3. decembra tako prijetno sprejet v krogu občinstva, se na pobudo domačinov priredi na Silvestrovo družinski zabavni večer pri Silfijci v St. Ilju. Poleg koncerta, na katerem nastopi tamburaški zbor z nekoliko novimi komadi,

je predviden tudi ples in šaljava pošta. Vstopnine ni, pač pa se bodo radi vzdrževanja instrumentov pobirali prostovoljni prispevki. Prijatelji društva domače glasbe vljudo vabljeno. Pričetek ob 20. uri.

MURSKA SOBOTA. Imel sem priliko govoriti z delavci iz obmurskih občin, ki so zaposleni pri regulaciji reke Mure! Može so se bržič pritoževali, da že nad dva meseca delajo ne da bi dobili izplačilo, ki je bilo običajno vsak mesec! Sedaj na zimo, ko je potreba nabaviti obleko za sebe in družino, kurjavo, živčev ter plačati stanovanje, pa še toliko časa brez plače, to je vendar višek, kar se more menda le samo pri naši državni upravi zahtevati od delavstva! Če minister za poljedelstvo in vode naj vendar ukrene, da dobe delavci vsaj že zaslužene prejemke. kajti dvomimo, da bi bilo treba mnogo več izplačati kot znašajo stroški agitacije državnega podtajnika dr. Pernarja v Prekmurju.

Lovstvo in ribištvo

K trnkarski sezoni

Kadar po jesenskih poplavih naraste reke upadejo, ne vane več večjeja, brestja, suhljaji, predvsem pa ne od dreves in grmovja odpadlega lista v prevelikih množinah s seboj in so se toliko očistile, da razloči vsaj kakš 2 metra globoko za pest debel belkast kamen od svojega okoliša, ko so nastopile prve mrzle noči s svojimi slapami in pomrzujejo po cestah luže, — tedaj je započela prava doba za lov na leoparda naših voda, na našega sulca.

Če ni snega in ne hudega mraza, ampak se drži dnevna toplota med 5 do 15 ° nad ničlo, in je nebo oblačno, doline megleno rosne, tako da se pripravila na dež in sneg — potem je december najuspešnejši mesec za sulci lov. Riba ti prijema ne samo v zgodnjem jutranjem in poznem večernem mraku, ampak ves dan in povsod, tako v curkih in tolmunu. Med prijatelji, meči pridno in neutrudno, kdor veliko strelja, vsaj nekaj zadene — in redko pride brez plena domov.

Če se pa voda preveč ujasni ali pade njena višina, zlasti v nestojajočim hujšim mrazu celo pod normalno, potem upravičeno lahko tudi tebi upade upanje na uspeh. Ob hudem mrazu opraviš kar že opraviš, samo ob vednem nebesu in ob blestem soncu od 1 do 2 popoldne, sicer pa boš lovil »brez upa zmago«. Še naprej zalotiš kak rep v kaki manjši reki, kjer sulci itak rajše prijema kot v velikih vodah. Če si južnega vremena, prineseš ozeblino domov na nogah in od vrvice naplajene in odrgane prste, nahrbtnik pa se vrne prazen kot je šel z doma na sprehod. Isto velja tudi za januar in februar.

Kjer brodi mnogo seofarjere dan na dan po vodi, osobito takih, ki nesrečno love in ki mislijo, da je v metku na daljavo alfa in omega vsega trnkarsstva, ne pa v pravilnem vođenju sulca, kar je prava umetnost, tamkaj sulci pogumno prevarajo, poznajo sočve in nanj sploh ne prijemajo. Tamkaj je treba priti z ribico, če ti je do uspeha, sicer se boš pokoril, tudi če dobro loviš, za grehe drugih.

Če imaš pa nosača, vzemi pernico za li-pane s seboj, kajti v decembru ob opoldanskem soncu lipani, ki stoji ob kakem rahlem curku in love, tudi tvoje mušice ne zavrzijo. Lipana, katerega samo vidiš, da stoji, a ne lovi, verjetno tudi ti ne vjameš. Če je pa tam zalo in imaš srečo, prineseš, dasi morda ne sulca, pa vsaj lipanov domov za dobro in obilno večerjo.

Obupan »sofovec« v večernem mraku naloni svojo ribnico na ograjo mostu in čaka ob vrvi, spuščeni v tolmun navzdol nizdol mostu na čudeža, ki se imajo zgoditi. In res se včasih zgodi čudo, da zagrabijo kak sulci, odidovno pregledujo svoj revir, še v zadnji uri za čof, ki se mota ob dnu in se vjame. Navadno pa seveda tega rešila trnkarske časti ni, pač prihajajo drugi gospodje v goste, ki odšepnejo in ogledajo na malo okusen način peskorske repe in se potuhnjeno zopet odpravijo kot so prišli. Včasih seveda kakšnega izmed te sodre ogoljufa; ribnica se začne majati in stresati, vrvice napenjati in po vodi se včasih včasih slabši, včasih jadrji jetnik, navadno kak debeloglav, požrešen klin. Kjer so pa skale, osobito v februarju, ter preseneti v pozni večerni uri mesto sulca lokavčevi mnenje.

Če je pa vrstica na kratko spuščena, tako da skoraj navpično visi ob mostni navzdol, in čof miglja v žuborečem curčku ob njej, se ti lahko zgodi, metavilica parkrat krepko zamahne in se zakrivi; potem pa popusti, tako temeljito, da misliš da si vjel z vodarem napeljen balon, tako lahka je vrvice ko dvigneš palico. In res je lahka, samo balona ni na njenem koncu, čofa pa tudi ne, kajti polastila se ga je v navlaci ob mostni skriti ščuka, odgriznila ga, ko se je vjela in odplavala z njim v črno noč, predno veš kaj in kako.

Pa bodi kakor že, dober trnkar nikoli ne izgubi korajža in upanja in bi ga še celo ne, če bi bila ribja trgovina v Gradšču odprta vsaj dotlej, da bi se z večernim vlakom splošno moglo priti do nje.

Javna dražba.

Glasom sodnega edikta se vrši 23. t. m. ob 9. uri v Pluju javna dražba dveh šivalnih strojev, nakar se opozarja zainteresirane.

Škofova klet

toči pristna dalmatinska vina po najnižjih cenah.

Čez ulico 1 Dinar ceneje. — Vsaki petek sveže morske ribe. — Polenovka a la marina.

Parfume

kolinske, toaletno milo, brvske potrebščine itd. kot pripravne predmete za božična in novoletna darila priporoča

Parfumerija Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo 1.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—
Zemlje, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obrit

Snežne čevlje sprejema v popravilo trgovka M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6. 30152

Stike za legitimacije oddaje najhitreje fotografiraj Higon Ribier v Ljubljani, Valvarov trg 308

Ondulacija, vodna, undulacija, striževje, barvanje las, nanikura, najtočnejše se izvršuje v lamskem salonu »KELSI«
Kopitarjeva ulica 1.

Galoše popravljajo parna vulkanizacija P. Štavar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 370

Svoj brivski salon priporoča Ivan Možina, Stari trg 28. — Specialno striženje »obito«
30182

V Spodnji Šiški Jermeneva ulica št. 243 nov česalni salon za dame. Potreba prave, čiste, soladne. 37121

Službe

dobe

Kuharica skrbna, zmožna, zelo pridna, išče službo pri finančni ali orožniški staciji. Nastopi lahko takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30151

Šivilja sprejema učenje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 37149

Učenke pridne, spretno in pošteno, za prodajal in vzgoje sprejema Matek & Mikol v Dalmatinski ulici št. 13. 30133

Skladiščnika, potnik, več pomočnikov samo izkušene strokovnjake in. Stopnja, Ljubljana. 30160

Nočni čuvaj doštuden otroški ali policijski stražnik dobi službo s takojšnjim nastopom. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Nočni čuvaj«. 30135

Natakarico pridno in pošteno sprejema za hrastnik. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 37187

Samost. gospodinja kaviar, zmožna gospodinja ali majša gospa dobi stalno službo pri dobro situiranem, samostojnem gospodinu na delu. — Pomoč na »Gospodinja 85« na oglasni oddelku »Jutra«. 37150

Prodajalka katera je zmožna tudi prireditelj del, sprejema v januarju. — Pomoč na »Fakultativna« na oglasni oddelku »Jutra«. 37000

Trgovski pomočnik samostojno obračun, se sprejema s novim letom ali kasneje v večji detajlni trgovini. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Trgovski pomočnik«. 37005

Službe

iščajo

Ekonom išče službo obratnika ali kaj sličnega. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Ekonom«. 30151

Cospodijna gošča slovenske in nemške korespondence, knjižničarica ter deloma tudi br-javica, išče stalnega nameščenja pri kakem večjem podjetju. Cenjena pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Manufaktura 306«. 30176

Prodajalka mešane stroke išče službo v mestu ali na delu. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Dajša prazna«. 37186

Manufaktura starejša mož, vsostranski dobro versiran, a provizorni veščini spricavati, jezikovno »lovskega«, znanstveno ter deloma tudi br-javica, išče stalnega nameščenja pri kakem večjem podjetju. Cenjena pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Manufaktura 306«. 30176

Motor na surovno olje — Original Crosley, sistem »Otros« — Manghaster, 12,5 HP, tro-dam po ugodni ceni. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 30175

Srečke držav. razredne loterije kot darila

vsakomur najbolj dobrodošla in najbolj priporočljiva.

Zaloga se hitro krči, zato ni odlašati. Prodaja se vrši v Zadrugni hranilnici, Sv. Petra cesta št. 19 in v

Oglasnem oddelku Jutra, Prešernova ul. 4.

MALE OGLASE

za božično številko »JUTRA« sprejema oglasni oddelk Prešernova ulica 4

samo do četrta do 12. ure

ker izide praznična številka »Jutra«

že v petek zjutraj.

Gozdar

šeli premeniti službo. Zmožna je tudi ekonomsko. Oseba, star 41 let, gospodarke sole in državnim ispitom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 37203

Mesto elektromon-

terija in tehn. risarja sprejema. Pomoč na naslov: »Organizacija«, Ljubljana, Lepi pot št. 12. 30162

Dobra šivilja

išče službo pomočnice, ev. gre tudi za hino. 12. oglasni oddelku »Jutra« pod »Dobra šivilja«. 37170

Kuhinjski mesar

absolvent strokovne akademije pri Dunaju, usposobljen za obrt in druga dela, išče službo. Govori slovensko in nemško. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 37002

Pouk

Šoerska šola daje pouk in izobražuje praktično in teoretično kadilato za samostojno kavlje. Pouk je temeljit in uspešen. Kavalje sprejemajo vsak dan. Prospekte gratis. Natančne informacije v avto-školi. Za greb. Kaptol 15 — Telefon 11-85. 30134

Prodaj

Kožuh za noge butajške steklenice in ročke za mast ali sileno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30139

Lepa slika

v bogatem okviru privlačna je vsako oko. Slika Madonna, svetnikov, ikone, krajovslika, pokrajine, ljudske, zgodovinske slike v elegantnem okviru, olje ali ter elegantno okvirjene najceneje odda Brada Jenci, Zagreb, ilica 43. — Znanje plačilo obljave. 30511

Ugodna prilika!

Poceni prodam zlato lornosko verigo, zlato damsko uro, obeke za uhanje iz pravilnih por in topaz ter fotografiraj 9 x 12. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 37182

«Ford» avto

v brezhibnem stanju, še do roko obranjen, ugodno ceno. Golob & Co., Vih. 30507

Pečni naslanjač

(Ofaschirm) — popolnoma nov, trospredeln, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30578

Novih kriptev

imam najprijaznejši več parov po 30 Din par. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 30179

Motor

na surovno olje — Original Crosley, sistem »Otros« — Manghaster, 12,5 HP, tro-dam po ugodni ceni. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 30175

Primerno božično ali poročno darilo!

Košarica plač za dame, kotičasto garaturo za delnice, srebrnino in stekleno ter druge drobne poceni predmete. Prosimerjati in kupiti. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Ugodnost 84«. 37004

Suhe deske in trame

za misarstvo in stavbe. — Fran Šuštar, Isena industrija, in trgovina, Ljubljana, Dunajska cesta 12. 30174

Časni izdelki Niske cenel

Smučarske obleke kompletne po 750 dinarjev, telovadne oblačilne potrebščine in modni salon za gospode pripravlja v obširni in dravstven trdnici Brata Capuder, Stari trg 28. 30170

Planinci, pozor!

Zeitschrift des Deutschen Osterr. Alpenvereines — letniki od 1900 do 1918 — v plačilo vsaki, kot novi, naprodati po 60 Din. Kajigarna Gorjari & Leskovec, Celje. 37003

Radio aparat

trgovni, komplet, po zelo ugodni ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 37143

Planinci!

Govorci: Sarajski alpe — okusno vezano 125 Din — je najprijaznejši dar! Kajigarna Gorjari & Leskovec, Celje. 37002

Naprodaj

nova malotirna za elektr. pogon, slamerenica, nov motor, 12 HP, s vso opremo, kompl. 380 K.W. v 220. cenzura baka za Eganje drv, 3 kovačka orodja, ventilator, oskvalno, primol, univerzalno rezilno orodje, vrtilni stroj, tečaj nov voz, majhen nov vozček in 2 kompl. knjižki opremi. Pojasnila daje gosp. Ivan Orešnik, postarjak, Trnov. lje 67. 37008

Petrolejsko svetilko

samostojno (Evetlamp) s oparo pocni prodam. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 30184

Kupim

Glinasto peč dobro ohranjeno, kupim. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Kupim«. 30189

«Odo» prazne steklenice

kupuje dragarja Anton Kasi sinova, Zidovska ul. 14. 30182

Hmelovk

kupim več vagonov. — Pomoč na naslov: Anton Vodenik, Petrovci pri Celju. 30160

Zlatnike kupujem

in plačam dobro F. Čuden — Ljubljana, Prešernova 1. 305

Mize za kavarno

rabljene, kupim. — Naslov pod: »Kavarna« na oglasni oddelku »Jutra«. 30121

Skobelni stroj

za debelino (Hobelmastchine), se rabljen, a dobro ohranjen, kupim. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Stroj«. 30118

Bukova drva

zdrava je popolnoma suha kupim tudi takojšnjem plačilu. — Pomoč na: Franjo Katič, trgovca, Celje. 30171

Pridelki

Trte Vse ameriške podlage, ki jih v kronski, državnih in vseh vrstah, opreli na Berladierji »Prvi Jugoslavenski Lomljeni« — Daruvr, Hrv. — Zastavljene cenovniki. 30549

Enodružinska hiša

s lepim vrtno, 2 sobi, prodobna, verandno in jedilno shrambo, prav v dobrem stanju, napredaj radi stanovalne osamljenosti. Pojasnila daje g. Urban, mesarski mojster in prekaljevalc v Pluju. 30177

Enonadstropno hišo

prilagojeno za stanovalje, a lepo urejeno strojno delavnicu radi bolni prod, eventualno, tudi da v našem Janu Orman, Studenci pri Poljanah. 30178

Graščina

483 oralov arondir, sveta, 335 oralov samo gozda, naprodaj. — Pojasnila daje Josko, Gradčice 31. 30183

Lokal

Lokal za trgovino s mešanim blagom v Mariboru, Plnju ali okolici, ali tudi drugod vsem v našem. Erent, tudi v manjši zalogi blaga. Pomoč na oglasni oddelku »Jutra« pod »Lokal«. 30148

Gostilno

o občini Dobrova pri Ljubljani, na jako prometnem kraju oddan s novim letom v našem po ugodni ceni. Najamnik mora posodovati osebno pravico. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 37120

Stanovanje

obstoječa št. 1 soba, kuhinja in petična točka oddana v Rotni delni. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 30116

Opremljeno sobico oddam s 1. januarja na Kongresnem trgu. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 30115

Sobico s 2 sobama, kuhinjo, posodi oddam na Kongresnem trgu. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 30117

Lepo sobo v elektriki in parketu oddam v Gledališki ulici 7. pritišča. 30171

Kapital

Kdo posodi mladi gospodini 3000 Din proti mesečnemu odplačevanju. Ceni. posode na oglasni oddelku »Jutra« pod »Kdo posodi«. 30168

Dopisi

«Višji uradnik 32» Držite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 30147

Stanovanja

M. Zévaco

Papežinja Favsta

Roman

Prišla sta na vrh griča. Tam je stala opatija sester benediktink, ki je bila tedaj že malone razvalina in je imela samo še dva tisoč liver dohodka na leto, čeprav so jo steli prejšnje čase med bogate samostane.

Pardaillan ni vedel, kaj naj stori s svojo varovanko. Prišlo mu je na um, da bi ji lahko izprosil zavetje pri redovnicah. Ne samo da bi se potem lahko mirno vrnil v Pariz, ampak lahko bi jo tudi spet poiskal in nadaljeval svoje izpraševanje ob ugodnejših prilikah.

»Gospa,« je dejal, »evo naju zunaj Pariza.«

»Da,« je rekla ciganka, »tu mi je lažje. Misli, ki so v mestu rojile okoli mene kakor mrtvaške ptice, me tu zapuščajo... Vsa druga postajam... Kdo sem? Ali sem še Saizuma?... Saizuma sem. Hočete li, da vam povem srečo? Kdo ste?...«

»Popotnik. Vaš prijatelj, ako hočete.«

»Moj prijatelj?... Kdo more biti prijatelj izobčenke Saizume?...«

»Tisti, ki je sam izkusil dovolj gorja, da vas ume pomilovati.«

»Vaš glas mi dobro de. Čutim, da vaše srce ni človeško srce, zakaj srca ljudi so polna okrutnosti... Junak ste. Kako ste v krč ni naglani one tuleče volkove! Dajte, da vidim vašo roko.«

Pardaillan je pomolil vedeževalki roko. Čeprav bistra glava, je bil vendar otrok svojega časa. S tajnim nemirnom je čakal cigankine sodbe. Saizuma je zmajala z glavo.

»Če bi jaz, ki ne ljubim nikogar in nisem in ne bom nikoli nikogar ljubila, kedaj vzljubila koga, bi hotela, da bi imel roko, kakršna je vaša. Morda ste siromak, in vendar ste knez med knezi. V sebi nosite gorje, okoli sebe pa trosite srečo...«

To reši je izpustila Pardaillanova roko.

»Tako mi Pilata!« je pomislil vitez. »Gorje da nosim v sebi?...«

Nu, videli bomo. Čujte, uboga žena,« je povzel na glas, »evo vaš brež, ki je njena dolžnost, da gostoljubno sprejema ljudi, ki tavajo brez miru po svetu. Dajte, počite tu nekaj dni. Potlej pridem po vas.«

»Res pridete pome?...«

»Obljubim vam. Težko vas je pozabiti, kdor vas je enkrat videl... ali bolje, kdor je videl vaš zakrinkani obraz...«

»Tedad vas počakam tu,« je rekla Saizuma, ne meneč se za njegovo opazko o krinki.

Vitez, ki se je bal, da se blaznica ne bi premislila, je brž pozvonil. Po dolgem čakanju so se vrata odprla in pokazala se je ženska v posvetni obleki. Ko je ugledala zastavnega plemiča, se je čudno nasmehnila in je ganila z roko, kakor bi ga vabila, naj vstopi.

»Oprostite,« je začudeno vprašal vitez, »ali je tu opatija ment-martrskih benediktink, ali se morda motim?...«

»Ne motite se, gospod,« je odgovorila ženska. »Ta hiša je dom sester benediktink, ki jim načeluje visoka in mogočna gospa Klavdina de Beauvilliers, naša pobožna opatica...«

»Opatica Klavdina de Beauvilliers?...« je ponovil Pardaillan, ki mu je bilo to ime povsem neznano. »Že mogoče. Vsekako ne potrebujem njenega gostoljubja zase, ampak za to nesrečno ciganko...«

Tako govoreč je stopil v kraj in je pokazal na Saizumo. Sestra — zakaj bila je redovnica vzlic svoji ogoljeni posvetni obleki — je naglo premerila ciganko z očmi ter odvrnila:

»Častita mati Klavdina de Beauvilliers nam je prepovedala, da bi sprejemale krivoverke drugam kakor v oni konec samostana, kamor same nikoli ne hodimo. Tja povedem tudi to žensko.«

»Čez nekaj dni, morda že jutri, se oglasim ponjo.«

»Kadar vam bo drago, gospod plemič.«

Saizuma je vstopila. Redovnica je spet privoščila vitezmu nasmeh, ki ga ni iznenadil nič manj od prvega. Nato so se vrata zaprla in Pardaillan je odšel, nekam vznemirjeno misleč na razpadajoči samostan, na sestro vratarico v posvetni obleki in na čudno nepriljenost, s katero je govorila o svoji prednici...

XVI.

Privid Jacquesa Clémenta

Vrnimo se k princesi Favsti. Spet je sedela v razkošni mali sobani, kjer smo jo nedavno videli, kako je vdahnila vojvodi Gušskemu krvavo misel in kako je kmalu nato izkušala potegniti Pardaillana v svoj ognjeni krog. A to pot je govorila z žensko.

In ta ženska, ki smo jo že videli na razvratnem sestanku v sosednji hiši, je bila ravno Klavdina de Beauvilliers, opatica mont-martrskih benediktink. Razgovor se je bližal koncu, zakaj Klavdina je stala in se pripravljala, da bi odšla.

»Mala pevka je tedaj varno pripravljena?« je rekla Favsta.

»Varno pripravljena med dekleti moje hiše. Zelo premeten bi moral biti kdor že bodi, da bi jo iztaknil. Sicer pa jo straži Belgoder.«

»Pazite vendarle. Ali ste z glavo porok zanjo?...«

»Z glavo sem vam porok, gospa... A morala bi vedeti, kaj naj ukrenem z njo... Ako sem vas prav razumela...«

»Govorite jasno,« je velela Favsta. »Kako ste me razumeli?...«

»Razumela sem vas tako, da ste obsodili Violetto na smrt.«

»Obsojena je. Izvršitev sodbe je samo preložena.«

»Da. A to še ni vse. Zdi se mi, da Violetta ni samo obsojena na smrt, ampak da bi morala pred smrtjo...«

Klavdina de Beauvilliers je premolnila.

»Preden umre s telesom,« je resno odgovorila Favsta, »mora umreti z dušo. Devica mora izgubiti svojo čistost. Postati mora najnesrečnejša izmed nesrečnic. Taka je moja volja.«

Opatica se je priklonila.

»Kadar bo to izvršeno, me obvestite,« je povzela Favsta. »Idite.«

Klavdina de Beauvilliers je prikleknila malone do tal in odšla.

»Te ženske se upajo vse drugo, samo govoriti ne,« je zamrmrala Favsta, ko je ostala sama. »Le jaz, devica, ki me še nikoli ni vznemirila misel na ljubezen, imam pogum, da povem, česar treba, in rabim jasne besede...«

Obmolnila je in prebledela. Njene prsi so se dvignile.

»Ohi,« je šepnila z grozo, »je li res, da še ne poznam ljubavne omočice, ki so ji podvržene druge ženske?... Kaj! Jaz naj bi...! Oh, rajša si izrujem srce!...«

Z obema krasnima rokama se je zgrabila za bele grudi, kakor bi si jih res hotela raztrgati.

Po malem se je umirila. Izraz vedrega veličanstva se je vrnil na njeno lice. Poklicala je služabnico in ukazala, naj spusti k njej naslednjega gosta.

Nekaj trenutkov nato je smehlaje vstopila zala mlada ženska, tako ljubka in živa, da si jo moral dvakrat pogledati, preden si opazil, da nekoliko šepa. Bila je Marija Lorénska, vojvodinja de Montpensier, sestra vojvode Gušškega, vojvode Mayennskega in kardinala Gušškega.

»Kakšne novice prinašate?« je vprašala Favsta z nasmeškom, v katerem je bilo za trohico več prijateljske toplote, nego so je drugače opazili pri njej.

»Dobre in slabe...«

Anton Golež

prodaja srečk državne razredne loterije
Maribor, Aleksandrova c. 42.

Naročujte srečke, dokler so še v zalogi. Četrtske srečke so že povsod razprodane, dobijo se še lahko pri nas, če iste hitro naročite.

Ce a srečka stane Din 100.—, polovična Din 50.—, četrtska Din 25.—.

Vsaka druga srečka mora dobiti.

PRVA DALMATINSKA KLET

v Mariboru, Mesarska ul. 5

toči izborna in pristna dalmatinska vina, belo in črno, dnevno se pečejo vsakovrstne morske ribe po najnižji ceni, vsak petek se prodajajo sveže morske ribe, tam dobite dalmatinsko oljčno olje in vinski kis na drobno in debelo.

Se priporočam Jos. Povodnik.

Seštevanje! Računanje

Burroughs Portable

Dolarjev 180.—

10 mesečnih obrokov.

Brezplačno in neobvezno predločenje

Glogowski & Co.

ZAGREB,

Račkova ulica 7 b

99.999 999.99

JOSIP URAN

špeciialna trgovina božičnih okrasov

Ljubljana, Mestni trg 11.

Papir: svilen, taletin, lat in srebrni, skrepci in krep. Zlata in srebrna penca žica za rože. Žica za obešanje okrasov. Briljantna vrzica, svečke, držke za svečke, čudežne svečke. Prtički za v kot res krasni in poceni, 20 vzorcev in veličin. Obrazci: Krippenbilder, rojstva (štalice), lameta, girlande od lamete, girlande papirnatih angelov laski (Peenhaar). Razglednice, bloki in hrbički za kole darje, krinke in lampioni. Listje za rože, prašniki Pötzelnj, umetni cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih steklenih božičnih okrasov v obliki pučkov, zvončkov, možičkov, sadja, hankice špice okrasov od lamete ter Blaskovica in dr. Jnska pratika itd. itd.

F. Wertheim & Comp.

tvornica blagajnic in dvigal
WIEN, IV/2., Mommsengasse Nr. 6.

Dobavlja:

Blagajnice: jeklene oklopne blagajnice, blagajnice za vzdanje, varnostne ključalnice, domače hranilnike.

Dvigala: za osebe, bremena, jedila in akte, dvigala paternostre, dvigala za bolnike, pregledovanje in popravila dvigal.

Za dvigala:

Generalno zastopstvo za Slovenijo in Hrvaško.

Direktor Ing. R. Roesser, Ljubljana, Gledališka 4/III.

Stalna poslovalnica za montiranje in vid ranje:

Višji monter Viliam Trager, Zagreb, Gunduličeva 23.

Generalno zastopstvo za Bosno:

„Montania“ tehničko-komercialno poduzeće, SARAJEVO, Kralja Petra ul. 9.

Zaloga tapetnih škib izdelkov in potrebščin

RUDOLF SEVER

V LJUBLJANI

naznanja

da je preselil

SVOJO ZALOGO IN DELAVNICO

v lastne prostore na

Marijin trg št. 2

nasproti Frančiškanske cerkve

dektografica, kopiral, računski in povračeni zvitki (role) za registrirane blagajne in računske stroje. Barve, matrice in spec. papir za razmnoževanje. Barvni trakovi Pico in Braco ter ogljeni papir.

L. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Naznanilo.

Podpisani v skladu z naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem s 15. decembrom 1926

prevzel izvrševanje

slaščičarske obrti

od g. Alojzija Dežmana v Ljubljani, Gosposka ul. št. 4.

Obit bom vodi sam osebo ter izdeloval vsa v to stroko spadajoča dela, da bom zamogel oostreči s prvostnim izdelki v popolno zadovoljnost svojih odjemalcev.

V dokaz svoje sposobnosti in kvalifikacije naj služi deistvo, da sem bil več let vodja te stroke v hotelu „Unon“ v Ljubljani, kjer se je občinstvo lahko prepričalo o mojih zmožnostih.

Priporočilo se beležim z odličnim spoštovanjem

12. 07

Alojz Galle, Ljubljana.

Poštlim srcem javljam vsem sorodnikom prijateljem in znancom tužno vest, da se je moja ljubljena soproga oziroma mamica, sestra, gospa

Mira Furlan roj. Jeran

danes, dne 21. decembra po dolgotrajni in mučni bolezni v 35. letu starosti preselila v večnost.

Pogreb blage pokojnice se bo vršil v četrtrek, dne 23. t. m. ob 2. pop. iz hiše žalosni Dunajska cesta št. 25, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1926.

Janko Furlan soprog — Napoleon, sin. in ostali sorodniki.

Pogubo

vsaki družini

prinašajo nalezljive bolezni. Kako se jih ubraniti, izvesti iz knjige

Dr. Josip Tičar:

Boj nalezljivim boleznim

Cena s poštnino vred Din 19.50

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

»arčila na knjižno fiskovno za truge v Ljubljani«

Gumbe

kupite najbolje in najceneje direktno o

tovarni!

Maribor, Slovenska 8.

Prodaja na veliko in drobno

Vse hvali

nad vse trpežno, lepo in ceneno

„Doko“ obutev.

Nabavite si je tudi Vi v trgovini „Doko“, Prešernova ul. 9, dvorišče.

Kupimo

HRASTOVE HLODE

Ponudbe z navedbo cene in množine na

Slograd

Spodnja Šiška

Radi olajšanja inventure in bilance

prodajam po zelo znižanih cenah

vsakovrstne suhe deske in trame

za mizarstvo in stavbe.

FRAN ŠUSTAR, lesna indust. in trgovina

Ljubljana, Dolenjska c. 12.

Za čimprejšnji nastop iščemo izprisanega, vseskozi zanesljivega in energičnega

stavnega mojstra

jugoslovenskega državljana za veliko tovarno v Sloveniji. Prosilec za to mesto mora imeti bogate izkušnje za izvršitev stanovanjskih, tovarniških, kurilnih in vodnih stavb ter jih naprosamo, da svoje ponudbe z navedbo referenc, študij, prepisi pričeval zahtevkom plače, družinskih razmer itd. pošljejo pod »Trajno mesto tovarniškega stavbnega mojstra« na ALOMA COMPANY, Ljubljana